

Europa-
Kommissionen

PANORAMA

EFTERÅR 2018 / nr. 66

Litauen: en bedre fremtid

INTERNATIONALI-
SERING MED
INTERNATIONALT
BYSAMARBEJDE

ROADTRIP-
PROJEKTET –
SIKKE EN
REJSE!

Regionalpolitik
og Bypolitik

PANORAMA

I denne udgave ...

Efterårsudgaven af *Panorama*-magasinet indeholder en bred vifte af emner, lige fra udfordringer i byerne til internationalt samarbejde og energipolitik.

Denne gang er vores landefokus rettet mod Litauen. I interviewet forklarer landets finansminister Vilius Šapoka, hvordan Litauen har anvendt EU-midler til at styrke landets konkurrenceevne og produktivitet gennem investeringer i forretningsudvikling. Dette uddybes med detaljerede beskrivelser af fem nye projekter. Pletskud ser nærmere på finansierede projekter i den tyske region Rheinland-Pfalz.

Vi ser på, hvordan samhørighedspolitikken støtter bæredygtig energi og et lavemissionssamfund, fortæller om vores strategiske partnerskaber med byer over hele verden gennem programmet International Urban Cooperation og fremhæver resultaterne fra

en rapport om virksomhedsdrift i Kroatien, Portugal, Slovakiet og Den Tjekkiske Republik, der blev udgivet for nylig.

Vi afslører vinderne af årets #EUinmyregion foto- og blogkonkurrencer og ser tilbage på det netop afsluttede Roadtrip-projekt med en snak med alle otte unge deltagere, der var i Berlin ved afslutningen på eventyret. Projektafsnittet besøger Gibraltar, Rumænien og Tyskland.

AGNÈS MONFRET

Chef for kommunikationsafdelingen, Generaldirektoratet for Regionalpolitik og Bypolitik, Europa-Kommissionen

Forsidebillede: Thinkstock / Aleh Varanishcha

04

12

17

28

LEDER.....	3	EUROCITIES OM DEN BYMÆSSIGE DIMENSION.....	22
FREMME AF EN MILJØRIGTIG, FAIR ENERGIUNION	4	KAPITALISERING AF BYPARTNERSKABER.....	24
SAMHØRIGHEDSSTØTTE I NIEDERÖSTERREICH.....	7	LITAUEN: INTELLIGENTE VALG	28
EU INVESTERER I RUMÆNIENS BYER	8	KORT: ADGANG TIL UNIVERSITETER.....	36
TYSKLANDS SYN PÅ SAMHØRIGHEDSSTØTTE	9	PLETSKUD FRA RHEINLAND-PFALZ	38
GANG I FORRETNINGEN.....	10	DATA POINT: TILDELINGER FRA EFRU OG	
EFTER ROADTRIPPET.....	12	SAMHØRIGHEDSFONDEN.....	40
VINDERE AF #EUINMYREGION.....	16	INTERREGIONALT SAMARBEJDE VIRKER.....	42
FOKUS PÅ YOUTH4REGIONS.....	18	PROJEKTER FRA DET FORENEDE KONGERIGE,	
EU-DAGSORDEN FOR BYERNE	20	TYSKLAND OG RUMÆNIEN.....	44

LEDER

» Lad os i dag plante de træer, i hvis skygge vores oldebørn kan vokse og leve i fred – hvad enten de stammer fra øst, vest, syd eller nord. «

Sådan sagde formanden for EU-kommissionen Jean-Claude Juncker i sin tale om Unionens tilstand i år, hvor han endnu en gang bekræftede Unionens centrale forpligtelse til at indfri sine løfter om at fremme velstand og fred for alle, uanset hvor de bor eller kommer fra i EU.

Som EU-kommissær for regionalpolitik er jeg stolt af at gå forrest med den EU-politik, der gør dette muligt hver eneste dag, sammen med de millioner af mennesker der er involveret i samhørighedspolitikken i hele EU. I denne udgave af *Panorama* giver vi flere vigtige eksempler på, hvordan deres værdifulde arbejde gør en forskel.

Om nogle få dage samles mange af disse aktører fra hele EU igen i Bruxelles for at deltage i vores europæiske uge for regioner og byer med deres erfaring og viden og engagement i at skabe et bedre og blomstrende Europa.

I år vil ugen dog helt sikkert være noget særligt. Med Jean-Claude Junckers ord er der for tiden en »kraftig efterspørgsel efter Europa«, som EU skal leve op til. EU skal indfri forventningerne. Europa-Kommissionens forslag for 2021-2027, som beskriver vores fælles ambitioner for den nye periode, er det første skridt. Men nu er det på tide at komme videre og polstre disse forslag med idéer og projekter, der kan forme politikken i det næste tiår. Og det er her, der kan være enorm værdi i input fra deltagerne i EU's uge for regioner og byer.

Vi opfordrer deltagerne til at give udtryk for deres holdninger, erfaringer og tanker om tre hovedemner:

- » Behovet for en stærk samhørighedspolitik efter 2020, som kan overvinde strukturelle hindringer, styrke den menneskelige kapital og forbedre livskvaliteten for borgerne i EU
- » Vækst og regionaludvikling, forståelse og forvaltning af den regionale dimension inden for globalisering, digital omstilling, klimaforandringer og energioplægning
- » Integreret territorial udvikling, herunder strategier for unge, integration af migranter og social eksklusion.

Jeg ser i høj grad frem til de kommende drøftelser og til alle de nye idéer, der vil blive fremlagt under arrangementet. De vil helt sikkert lægge kimene til den nye runde af programmer under samhørighedspolitikken og dermed til de træer, hvis skygge de næste generationer af europæere kan nyde. Dette er vores ansvar, og jeg er sikker på, at de med tiden vil være stolte af vores valg og vores vilje til at holde kursen, uanset hvilke udfordringer vi møder, hvor vi møder dem, og hvornår vi møder dem. ■

CORINA CREȚU

EU-kommissær med ansvar for regionalpolitik

En miljørigtig og fair energiomlægning for alle

Europas omlægning til et lavemissionssamfund er ved at sprede sig til almindelige borgere. Forslagene for samhørighedspolitikken for 2021-2027 er ikke alene et forsøg på at nå klima- og energimålene hurtigere, men støtter også økonomisk vækst, jobskabelse, virksomhedsopstart, investeringsmuligheder samt mere fair adgang til bæredygtig energi.

Hele samfundet skal inddrages, hvis vi skal kunne udvikle løsninger til en miljørigtig, fair energiunion. Alle interessenter spiller en rolle i at nå de energi- og klimamål, som Europa sammen har aftalt for 2020 og 2030 og Parisaftalens forpligtelser til at begrænse klimaændringerne.

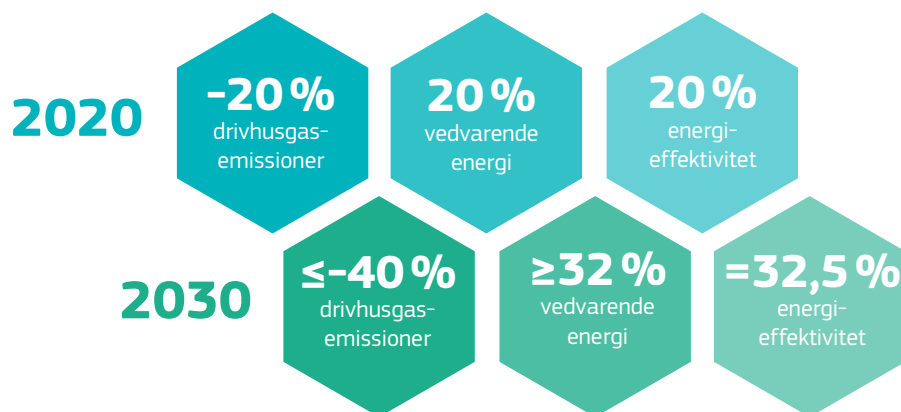
Energiomlægningen bidrager også til modernisering af Europas økonomi. Den kan fyre op under økonomisk vækst, investeringer og teknologisk lederskab, fremme regionaludvikling, give os et renere, sundere miljø og forbedre adgangen til mere miljørigtig og sikker energi.

STRATEGIEN FOR ENERGIUNIONEN

En europæisk energiunion vil sørge for, at Europa har sikker og klimavenlig energi til overkommelige priser. EU's strategi for energiunionen, som blev fremsat i 2015, består af fem tæt forbundne og gensidigt forstærkende dimensioner:

- › sikkerhed, solidaritet og tillid
- › et fuldt integreret indre energimarked
- › energieffektivitet
- › klimainsats – dekarbonisering af økonomien
- › forskning, innovation og konkurrenceevne

KLIMA- OG ENERGIMÅL

Alene for energisektoren er der behov for betydelige investeringer på ca. 400 mia. EUR i perioden 2021-2030, hovedsagelig i energieffektivitet, vedvarende energikilder og infrastruktur, men omlægningen fra traditionelle sektorer såsom kul vil også have sociale omkostninger. EU's samhørighedspolitik kan hjælpe regioner og byer med at udvikle effektive løsninger, der kan give en fair og velfungerende omstilling til miljørigtige energikilder, som afspejler de forskellige forhold i Europa.

Samhørighedspolitikken i den indeværende periode, 2014-2020, støtter allerede partnerskaber, bottom up-løsninger og intelligente specialiseringer i lavemissionsteknologi og -serviceydelser. De har banet vejen for mere bæredygtig energianvendelse i alle sektorer, herunder transport, samt øget adgang til intelligente energinet. Ved udgangen af 2017 var ca. 34,5 mia. EUR i støtte under samhørighedspolitikken – halvdelen af den planlagte finansiering for perioden 2014-2020 på 69 mia. EUR – blevet bevilget til projekter, der støtter energunionen.

ENERGIEFFEKTIVE BOLIGER I LITAUEN

I Litauen investeres der ressourcer fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling for 2014-2020 for ca. 314 mio. EUR i at renovere gamle lejlighedskomplekser og beboelsesejendomme for at forbedre energieffektiviteten. Moderniseringen forventes at reducere energiforbruget med op til 60% for 30.000 familier. Ved udgangen af 2017 var 750 ejendomme blevet renoveret, til gavn for 19.000 familier, ca. 400 ejendomme var under renovering, og 700 renoveringer var på trapperne.

En hurtigere omlægning

Forslagene til samhørighedspolitikken for 2021-2027 indeholder en kortere og mere moderne oversigt over prioriteter, der har fokus på et intelligent, grønt, mere socialt og mere forbundet lavemissions-Europa, som er tættere på borgerne. De gør det fleksibelt og let at udvikle integrerede løsninger på tværs af politikområder og regioner, hvilket kan fremskynde energiomlægningen.

Ved at koncentrere investeringerne om færre temaer fastholder samhørighedspolitikken fokus på de afgørende punkter for konkurrenceevne og strukturelle tilpasninger til de udfordringer og teknologiske forandringer, som globaliseringen medfører. Samtidig undgår den at fragmentere ressourcerne ved at fokusere på intelligent og innovativ økonomisk omstilling af regionerne og et grønnere lavemissions-Europa.

På nationalt plan forpligter forvaltningen af energunionen medlemsstaterne til at udarbejde en integreret national energi- og klimaplan for 2021 til 2030. Denne plan er nu del af de moderniserede grundforudsætninger, som Kommissionen har foreslået for samhørighedspolitikken, på samme måde som adskillige andre foranstaltninger i forbindelse med energieffektivitet og vedvarende energi.

Forvaltning og reformer er uden tvivl afgørende for resultaterne. Der skal tages højde for relevante anbefalinger i forbindelse med forvaltning af energunionen og det europæiske semester i alle faser af programmering og gennemførelse.

Det foreslåede europæiske initiativ for byområder styrker også de nuværende tiltag og bygger videre på EU's dagsorden for byerne. Det fremmer innovative investeringer og fusionerer

samtidig forskellige værktøjer, hvilket skaber en ny, sammenhængende tilgang, som byerne kan bruge til at gøre det lettere at udvikle intelligente lavemissionssystemer. I mellemtiden kan grænseoverskridende projekter i Interreg i højere grad end tidligere fokusere på institutionelt samarbejde, afhjælpning af grænserelaterede problemer og investering i fælles tjenester, som alle er vigtige for et mere bæredygtigt energisystem.

Supplement til private investeringer

I sidste ende er formålet med politikken at skabe levedygtige energimarkeder. Private finansieringskilder bør dække størstedelen af investeringerne på dette område, da projekter med vedvarende energi eller infrastruktur skaber indtægter, mens investeringer i energieffektivitet medfører lavere energjudgifter.

Offentlige kilder bør træde til, der hvor markedet ikke kan dække finansieringen. Medlemsstaterne og regionerne bør sikre, at offentlige midler ikke erstatter, men komplementerer og fungerer som løftestang for private investeringer, hvor det måtte være relevant og i overensstemmelse med statsstøtteregele.

Da der efter planen skal være færre ressourcer under samhørighedspolitikken i programmeringsperioden 2021-2027, bør den samlede betydning af de finansielle instrumenter øges. Dette er i tråd med det generelle mål om at udløse investeringer i praksis og samtidig maksimere private investeringer. På samme tid fastholdes fleksibiliteten til at opnå de overordnede politiske mål om økonomisk, social og territorial samhørighed.

De steder, hvor dele af aktiviteterne ikke er indtægtsskabende eller omkostningsbesparende, kunne man støtte med en kombination af tilskud med finansielle instrumenter, for eksempel som hjælp til at opskalere innovative teknologier eller tackle sociale udfordringer såsom energifattigdom.

Drivkraft bag nye systemer

Der er behov for væsentlige ændringer i vores økonomier og samfund, hvis vi skal nå EU's langsigtede mål. Omstillingen til miljørigtig og fair energi kræver systemiske løsninger og ikke blot optimering af de eksisterende systemer.

Det er vigtigt, at vi får udviklet relevant viden og knowhow hos aktører på alle niveauer. Der kræves god samordning blandt alle typer af interessenter, såvel offentlige som private, herunder i forbindelse med udformning af forskellige støtteinstrumenter.

Ledsageforanstaltningerne bør omfatte støtte til opbygning af regional og lokal kapacitet til at forvalte omstillingen til miljørigtig energi. Alle relevante aktører, såsom NGO'er, virksomheder, forskere og myndigheder, skal inddrages.

Især kan udveksling af erfaringer mellem landene forbedre de offentlige og private interessenters kapacitet. På EU-plan spiller netværket af energi- og forvaltningsmyndigheder en nyttig rolle. ■

LÆS MERE:

<https://europa.eu/!jN48TP>

MED DINE EGNE ORD

PANORAMA
takker på forhånd
for jeres bidrag!

»Med dine egne ord« er den del af *Panorama*, hvor interessenter på lokalt, regionalt, nationalt og europæisk plan kan fortælle om, hvad de har opnået i perioden 2014-2020, og give udtryk for deres synspunkter om de igangværende og

vigtige drøftelser om samhørighedspolitikken efter 2020. *Panorama* modtager gerne bidrag på jeres eget sprog og bringer dem eventuelt i fremtidige udgaver. Kontakt os på regio-panorama@ec.europa.eu for at få yderligere oplysninger om retningslinjer og deadlines.

Samhørighedspolitikken driver udviklingen i Niederösterreich

Niederösterreich er Østrigs største region efter areal og den næststørste efter befolkning, med 1,67 millioner indbyggere. Vigtige udfordringer omhandler økonomisk dynamik, infrastruktur, en voksende befolkning og den korte afstand til Wien samt nabo-skabet med Den Tjekkiske Republik og Slovakiet.

Samhørighedsfondene giver Niederösterreich mulighed for at tackle mange af disse udfordringer og gennemføre en lang række projekter inden for fysisk planlægning og udvikling, miljøbeskyttelse og -bevaring, forskning, udvikling og nye teknologier. Regionens økonomi nyder også godt af samhørighedspolitikken støtte til modernisering af virksomheder og nye erhvervsområder. Resultatet er en økonomisk udvikling, der har øget beskæftigelsen i Niederösterreich. Arbejdsløsheden er på det laveste niveau i 18 år.

Johanna Mikl-Leitner
Medlem af Regionsudvalget
Delstatsformand for
Niederösterreich

Martin Eichinger
Ekspert i EU's regionalpolitik

Regionale investeringer i grænseoverskridende projekter giver os mulighed for at formidle idéen om et fælles Europa til borgerne. En af dem, »Sprogoffensiven for Niederösterreich«, forbereder unge sprogligt og interkulturelt til det fælles marked for økonomi og beskæftigelse, vi deler med Den Tjekkiske Republik, Slovakiet og Ungarn, som ikke ligger langt væk. En anden, »Sundhed på tværs«, forbedrer sundhedsudbuddet for indbyggerne i grænseregionerne.

»De forskellige regionale projekter, vi gennemfører, stimulerer grænseoverskridende samarbejde, som former vores europæiske identitet«, siger Martin Eichinger, medlem af Niederösterreichs delstatsregering med ansvar for bolig- og beskæftigelsesområdet samt internationale forbindelser og suppleant i Det Europæiske Regionsudvalg.

Niederösterreich har altid været, og vil fortsat være, en drivkraft for de europæiske regioner. Europas hjerteslag

udspringer i regionerne, og det er her, idéerne om et fælles Europa bedst kan formidles til borgerne.

I 2010/2011 iværksatte Niederösterreich sammen med andre regioner og organisationer arbejdet for, at EU's samhørighedspolitik skulle fortsætte for alle regioner i EU i finansieringsperioden 2014-2020. I 2016 tilsluttede 342 regions- og provinspartnerne, som repræsenterer 83% af befolkningen i EU-27, sig vores opfordring til at videreføre EU's regionalpolitik efter 2020.

I januar 2018 forelagde jeg netværkets krav for Kommissionens formand, Jean-Claude Juncker. Sammen med Regionsudvalgets #CohesionAlliance deltog vi også aktivt i forhandlingerne om den næste flerårige finansielle ramme.

Mange af vores krav blev taget med i de nye forslag fra Europa-Kommissionen til samhørighedspolitikken for 2021-2027. De omfatter blandt andet, at samhørighedsfonden skal være tilgængelig for alle regioner, et fortsat fokus på grænseoverskridende samar-

bejde, koncentration af midler fra EU på områder med EU-merværdi og forenklet administration.

Det næste skridt tages på Europa-Parlamentets 10. europæiske innovationstopmøde den 28. november. Europas regioner vil vise, at innovation som prioritet for vækst, beskæftigelse og fremskridt ikke kan ses isoleret fra samhørighedspolitikken. Begge dele styrker regionerne og byerne og garanterer et fælles robust, stærkt og sikkert Europa for alle borgere. ■

Investering i byer for at styrke den lokale udvikling

Set i lyset af, at samhørighedspolitikken er den største kilde til finansiel støtte til investeringer i økonomisk vækst og jobskabelse, går kommuner i Rumænien ind for en forenklet samhørighedspolitik, som har en konsekvent tilgang til byer.

Robert Sorin Negoia
Formand for sammenslutningen af rumænske kommuner
Borgmester for sektor 3 i Bukarest kommune

Den del af budgettet, der allokeres til bæredygtig byudvikling, skal stå i et rimeligt forhold til den afgørende betydning, som byer har for landenes vækst og udvikling. De lokale myndigheder kan bruge de tilgængelige ressourcer effektivt for at opnå de ønskede resultater ved at tilpasse efter, forudse og straks reagere på borgernes stadigt mere forskellige behov, og de kan stå til rådighed og

ansvar for støttemodtagerne. Det er de lokale myndigheder, der tager initiativ til at omdanne deres egne byer til knudepunkter, som er konkurrencedygtige og attraktive for indbyggerne.

Et fælles regelsæt og indførelsen af nye kriterier for tildeling af europæiske midler vil bidrage til bedre tilpasning til den situation, de behov og de prioriteter, som regioner og byer har for tiden. Konsolidering af princippet om partnerskab samt lokale og regionale myndigheders rolle i gennemførelsen af samhørighedspolitikken gennem aktiv inddragelse af dem og opfordring til at bruge værktøjer til at stimulere og støtte den lokale udvikling gennem integrerede strategier kan bidrage endnu mere til at mindske risikoen for større regionale forskelle.

Vi mener, at det er vigtigt at forenkle samhørighedspolitikken efter 2020, så vi koncentrerer ressourcerne om vellykkede programmer med positive resultater for borgerne, og at det er vigtigt at konsolidere oplysningerne og formidlingsaktiviteterne. ■

EU's finansieringspolitik for 2021-2027 – set med tyske øjne

Tyske lokale myndigheder er positivt indstillede over at reformere den flerårige finansielle ramme (FFR), så den kan blive enklere og mere gennemsigtig, tackle nye udfordringer og sætte prop i det finansieringshul, der er opstået, fordi Det Forenede Kongerige træder ud af EU.

FFR og forordningerne om individuelle finansieringsprogrammer er særligt vigtige for lokalforvaltningerne. De fastlægger EU-finansieringens retning og kvalitet i en periode på syv år. Kommissionen var modig nok til at foreslå et budget, som faktisk vokser i absolutte tal, på trods af opfordringer til besparelser over hele linjen.

EU's finansieringspolitik har betydning for stort set alle aspekter af lokalpolitik, uanset om det er fremme af innovative lokale mobilitetsløsninger, støtte til grundlæggende ydelser i tyndtbefolkede grænsesamfund eller finansiering af foranstaltninger til integration af de dårligst stillede dele af befolkningen. EU-midler kan altid gøre en forskel for, hvorvidt et projekt gennemføres eller ej.

Det er derfor af afgørende betydning for lokalforvaltningerne at deltage i beslutninger om fremtiden for finansieringspolitikker. Paraplyorganisationer for lokalforvaltninger i Bayern gik tidligt

Maximilian Klein
Kontorchef, Europabüro
der Bayerischen Kommunen

i gang med at overveje, hvilket format finansieringen skulle have fremover. De integrerede dette aktivt i deres arbejdsproces og fortalte Kommissionen om deres synspunkter.

Kommissionen har forsøgt at medtage mange af de vigtigste anmodninger i sine forskellige forslag, som for tiden er under overvejelse. Der er gjort en indsats for at reducere bureaukratiet, gøre det mere fleksibelt at fastlægge og gennemføre mål og give mulighed for i højere grad at tilpasse tematiske mål til de faktiske lokale behov. Lokalforvaltningerne er også fortalere for dette fremover.

Den vigtigste anmodning var dog, at støtten fortsat skulle være tilgængelig i alle regioner i Europa, især gennem de europæiske struktur- og investeringsfonde.

Denne pointe støttes fuldt ud af Kommissionen. Desuden bakkes lokalforvaltningerne op af størstedelen af Europa-Parlamentet. EU-finansiering har ikke alene tilført værdi til samhørighedslandene, men sikrer også større samhørighed i alle medlemsstater og en befolkning, der har lettere ved at identificere sig med EU og den europæiske idé.

Det er nu vigtigt, at medlemsstaterne på den ene side og Europa-Parlamentet på den anden når til enighed hurtigst muligt. Vi må for enhver pris undgå en langvarig fase uden mulighed for at ansøge om EU-midler. ■

Bedre lokale resultater skærper den globale konkurrence

Anden udgave af rapporten »Doing Business in the European Union 2018« analyserer de lovgivningsmæssige og administrative forhold på fem centrale områder 25 byer i Kroatien, Portugal, Slovakiet og Den Tjekkiske Republik.

Byerne i EU kan spille en vigtig rolle i at skabe de rigtige rammer for, at lokale virksomheder kan vokse og skabe arbejdspladser. Det er dog også sandt, at størrelse ikke altid betyder noget. Nedenfor kan du læse nogle højdepunkter fra den anden række rapporter, som Kommissionen og Verdensbanken har udgivet.

De indeholder vigtige oplysninger om, hvad der støtter, og hvad der hæmmer iværksættere, når de skal starte eller udvide virksomheder i EU.

Overordnet set afslører analysen – som fokuserede på virksomhedsopstart, indhentning af byggetilladelser, kontraktoverholdelse, adgang til elektricitet og registrering af ejendom

– uens resultater, ikke alene blandt EU's medlemsstater, men også internt i hver af de fire lande, der blev undersøgt.

For eksempel møder iværksættere i de mindre byer Varaždin og Osijek i **Kroatien** færre hindringer end iværksættere i landets største byer. Det er lettere at starte en virksomhed i Split, indhentning af byggetilladelser og adgang til elektricitet fungerer bedst i Varaždin, og Osijek udmærker sig ved sine resultater inden for registrering af ejendom og kontraktoverholdelse.

I de tre største byer i **Den Tjekkiske Republik** – Prag, Brno og Ostrava – er det langt lettere at drive virksomhed end andre steder i landet. Hovedstaden Prag indtager førstepladsen vedrørende adgang til elektricitet og kontraktoverholdelse, mens den næststørste by Brno overgår andre byer, med hensyn til indhentning af byggetilladelser. En anden stor by, Ostrava, er tjekkisk mester i registrering af ejendom.

I **Portugal** er Porto det bedste sted at indhente en byggetilladelse. Adgang til elektricitet og kontraktoverholdelse er lettere for virksomheder i Coimbra, mens der er mindre bureaukrati ved registrering af ejendom i Faro, Funchal og Ponta Delgada. Til forskel fra de andre tre medlemsstater i undersøgelsen klarer de forskellige portugisiske byer sig bedst på forskellige områder.

Prešov og Žilina ligger i førerfeltet, når man skal starte virksomhed i **Slovakiet**. Det er mere effektivt at indhente byggetilladelser i Prešov, mens adgang til elektricitet er lettere

Darko Horvat, økonominister, Kroatien

Vittoria Allia Di Villafranca, Europa-Kommissionen

Elisabetta Capannelli, Verdensbanken

» *Doing Business in the EU* « spiller en vigtig rolle i at skabe de rette forhold for vellykkede offentlige politikker og tiltrækning af investeringer i EU's regioner. «

i Žilina. Trnava udmærker sig ved sine resultater inden for registrering af ejendom og Kosice ved kontraktoverholdelse. Som det er tilfældet for Kroatien, er de små byer ofte mere virksomhedsvenlige, da de kappes om at konkurrere med den slovakiske hovedstad, Bratislava.

Identifikation af god praksis

Det er ikke til at komme uden om, at de mest udtalte forskelle i de enkelte lande opstår, der hvor lokalforvaltningerne har størst autonomi vedrørende udvikling og gennemførelse af reguleringsområder såsom byggetilladelser, adgang til elektricitet og kontraktoverholdelse. Rapporten underbygger brugen af målrettede interventioner, der er udarbejdet til at gribe de eksisterende muligheder for at fremme kvalitet og effektivitet i lovgivningen ved at udnytte stordriftsfordele og investere i administrativ modernisering. I den forbindelse hjælper analysen også nationale og lokale beslutningstagere ved at identificere eksisterende løsninger med god praksis, som kan forbedre lokale virksomhedsmiljøer og spare tid og penge for virksomhederne.

»Doing Business in the EU« spiller en vigtig rolle i at skabe de rette forhold for vellykkede offentlige politikker og tiltrækning af investeringer i EU's regioner. Samhørighedspolitikken investerer størstedelen af sine midler i mindre udviklede regioner og lande, som oftest har mindre gunstige virksomhedsmiljøer. Derfor vil en reduktion i de forsinkelser og omkostninger, som virksomhederne står over for, være afgørende for at hjælpe disse regioner og lande med at indhente resten af EU.

Såvel den 7. samhørighedsrapport og Kommissionens rapport om konkurrenceevne i lavindkomstregioner med lav vækst understreger behovet for at forbedre den offentlige forvaltning og gøre procedurerne mere gennemsigtige og effektive. For eksempel er det særlig vigtigt for små og mellemstore virksomheder, at der indføres onlineplatforme til registrering, tjenesteydelser og vejledning, som kan hjælpe dem med at overholde administrative krav og

udpege kilder og adgang til finansiering. Det er afgørende for de centrale infrastrukturer at reducere den tid, det tager at indhente en byggetilladelse.

En hjælpende hånd

Kommissionen arbejder aktivt sammen med EU's medlemsstater og regioner om at forbedre effektiviteten af de lokale offentlige investeringer og om at frigive deres fulde potentiale til at skabe vækst og job. Sammen med Verdensbanken har de gennemført en række fælles aktioner for at hjælpe regionerne med at indhente resten af EU, især i Polen, Slovakiet og Kroatien.

Som kommentar til resultaterne i rapporten sagde Corina Crețu, kommissær med ansvar for regionalpolitik: »Den fremtidige samhørighedspolitik for 2021-2027 vil fortsat støtte medlemsstaternes bestræbelser på at gøre EU's regioner mere attraktive steder at arbejde og investere i.«

Denne rapport er den anden i en række af subnationale såkaldte »doing business-rapporter« finansieret af Kommissionens Generaldirektorat for Regionalpolitik og Bypolitik. Den første serie, som blev offentliggjort i 2017, omhandlede byer i Bulgarien, Rumænien og Ungarn (*Panorama* 62, side 28). ■

FÅ MERE AT VIDE

<https://bit.ly/2zHUK77>

Roadtrip-projektet – sikke en rejse!

Otte unge har afsluttet deres livs rejse. De har rejst gennem Europa i forbindelse med Roadtrip-projektet for at udforske EU-støttede projekter og initiativer. De har opdaget, at Europa er mere, end de kunne forestille sig, og at der er mere, der forener os.

I løbet af fire måneder krydsede de rejsende Europa to og to ved at følge fire ruter: over Middelhavsområdet, langs Atlanterhavskysten, gennem de baltiske lande og langs Donau. De var hele tiden på farten.

De otte unge kom fra forskellige lande og havde forskellige baggrunde, så de hver især tilførte den månedlange rejse et unikt perspektiv. De rejste igennem over 20 lande, besøgte

over 50 projekter, smagte på fantastisk lokal mad, prøvede nye oplevelser og fik utallige nye venner.

Det sidste møde i Berlin var deres allesammens chance for at dele og sammenligne deres oplevelser, som strakte sig fra at samle skrald i Middelhavsområdet over at besøge et kunstcenter, som dækker to tidszoner, til at vandre blandt trætoppene i Litauen.

Er du blevet inspireret til selv at udforske Europa? Du kan lære mere på Roadtrip-webstedet, hvor de rejsendes blogindlæg og videoer ligger. ■

.....
FÅ MERE AT VIDE

<https://roadtripproject.eu/>

“Når jeg tænkte på Europa, tænkte jeg på et blåt flag med gule stjerner, og faktisk er Europa ikke andet end nogle lande, der er gået sammen. En mosaik af forskellige mennesker, men stadig blot mennesker.»

Louis (21 år, Belgien, Middelhavsru-
tuten)

»Landskabets, vejens, dagenes konstante forandring, alle de nye venner, det er de ting, jeg sætter størst pris på ... Jeg er stolt af at være fra Ecuador, jeg er stolt over at bo i Litauen, og nu er jeg stolt over at være bosiddende i Europa.»

Fabian (25 år, ecuadorianer, der bor i Vilnius, Litauen, Atlanterhavsru-
tuten)

“Det, man grundlæggende kan få ud af Roadtrip, er, hvordan folk kan arbejde sammen, hvordan forskellige lande kan samarbejde. Vi kan alle sammen samarbejde og få tingene til at fungere.»

Achilleas (22, Grækenland, Østersøruten)

»Jeg har lært en hel masse: om Europa, vores miljø, natur og mennesker. Jeg blev inspireret og rørt, og jeg håber, at I fik det samme ud af videoerne.»

Yldau (24 år, Nederlandene, Atlanterhavsru-
tuten)

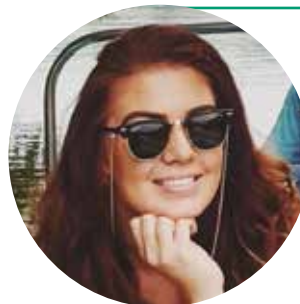
“Du skal ikke være bange for at tale med folk. Det er lige præcis det, du skal gøre – tal med alle!”

Kenneth (20, Irland, Donau-ruten)

Jeg har lært så meget om mig selv, om hvem jeg er, om forskellige lande og kulturer, om deres historie, om hvad de har været igennem, og om hvad de gerne vil i fremtiden.»

Susann (21, Estland, Donau-ruten)

»Vi må aldrig glemme alle de projekter, vi har besøgt – de udspringer fra folk, der ønsker at gøre en forskel i samfundet.»

Luisa (26 år, Tyskland, Middelhavsru-
tuten)

»For mig handler Roadtrip-projektet om at skabe kontakt med mennesker, vi mødte undervejs. Det handler også om at rejse, om at opdage nye ting.»

Luna (23, Spanien, Østersøruten)

Rio-Antirrio-broen, Korinthbugten, Grækenland

Vi bliver ægte finske fiskere, Tornio, Finland

Hjemmelavet fiskekonserves i Burela, Spanien

PlantCult, Thessaloniki, Grækenland

Vinovert: vinsmagning i Bordeaux, Frankrig

Gabarage: den fedeste designbutik i Wien, Østrig

Den nye koncertsal i Stettin, Polen

Andere Baustelle, hvor vi fandt et alternativt karriereforløb i Ulm, Tyskland

Achilleas og Luna

Yldau og Fabian

Kenneth og Susann

BALTIC

28. juli – 25. august

Louis og Luisa

ATLANTIC

19. maj – 16. juni

DANUBE

23. juni – 21. juli

MEDITERRANEAN

14. april – 12. maj

EU IN MY REGION

En fortælling om historien om EU-finansierede projekter

Hospitalet i Kalisz, Polen: virkningerne af modernisering af varmeanlægget fungerer – Andrzej Kurzynski

#EUinmyRegion har givet borgerne mulighed for at opdage tusindvis af EU-finansierede projekter og dele historier om dem gennem blog- og fotokonkurrencer.

Den bedste måde at udbrede budskabet om virkningerne af EU's projekter og programmer er at lade borgerne opdage dem i deres lokalområder. Det er det, #EUinmyRegion handler om: en mulighed for at lære, engagere sig, deltage og vinde.

Kampagnen indeholder fire initiativer: Åbent hus hos EU-projekter, en blogkonkurrence, en fotokonkurrence og en online-quiz. Disse aktiviteter opfordrer borgerne til at besøge og opdage EU-finansierede projekter og dele billeder, blogindlæg, videoer og oplevelser om dem via de sociale medier.

Åbent hus og blogs

I år løb størstedelen af Åbent hus hos EU-projekter af stablen i maj måned. Modtagere af EU-midler bød hundrede tusinder af borgere velkommen til deres projekter over 2.000 steder i hele Den Europæiske Union.

Blogkonkurrencen efterspurgte historier – blogindlæg eller videoer – på et hvilket som helst af EU's sprog om projekter medfinansieret af EU. Juryen valgte tre vindere blandt de

120 indsendte indlæg: Radu Dumitrescu fra Rumænien for hans personlige fortælling om den europæiske ungdomsuge under Erasmus+-programmet, Amaury Bisiaux fra Frankrig, som rejste rundt i Europa i tog og beskrev det nye initiativ #DiscoverEU, og Maria Giner Soler fra Spanien, som rapporterede om innovative SMV'er, der modtager støtte fra regionale fonde.

Vinderne deltager i et treugers EU-kommunikationskursus i Bruxelles i oktober 2018.

Quiz og fotos

Sidst, men ikke mindst, fik otte heldige vindere af online-quizzen om europæisk kultur og europæiske traditioner hver en kurv med europæiske delikatesser.

Fotokonkurrencen øger opmærksomheden på de vigtige investeringer, der foretages i Europas regioner takket være Den Europæiske Union. Borgerne kunne deltage i konkurrencen ved at tage billeder af et projekt, der var medfinansieret af EU, og sende dem ind. Blandt de 530 indsendte fotos valgte juryen 30 vinderfotos på grund af deres æstetiske kvalitet, kreativitet og relevans for konkurrencens tema.

Vinderne er:

- › Florian Juritsch
- › Fabrice Serodes
- › Lyubomila Dimitrova
- › Sophie Pedroso
- › Emmanuel Lemaigen
- › Marjorie Baque
- › Adrien Staquet og Sophie Balzing
- › Michael Lamla
- › Michail Amoiridis
- › Carmela Gioia
- › Filippo Cioffi
- › Giovanni Sogari
- › Giuseppe Pignotti og Margherita Maggi
- › Aigars Ievins
- › Alex Kausche
- › Bram Gesink
- › Adrian Krać
- › Andrzej Kurzynski
- › Karolina Nawrot og Michał Szkudlarek
- › Eduardo Ventura og Hugo Alexandre dos Santos Couto
- › Maria Gabriela Riglea og Vasile Stoica
- › Marek Vcelka
- › Susanna Včelková og Patrik Vaclavik
- › Zane Sime

Billederne er nu samlet i en udstilling, der tager rundt i hele Europa. Første stop bliver Bruxelles under den europæiske uge for regioner og byer i oktober 2018. ■

Port de Vilanova i la Geltrú, Spanien: en fisker, der renser sine hummerruser og sin båd – Sophie Pedroso

Højvne, Belval, Luxembourg – Alex Kausche

Stjerners baner bag siloer til dehydreret slam på spildevandsrensningsanlægget i Barreiro/Moita, Portugal – Eduardo Ventura

FÅ MERE AT VIDE

www.euinmyregion.eu

YOUTH4MEDIA

Medieprogrammet Youth4Regions støtter udviklingen af næste generation af journalister med speciale i regionalpolitik. Det tilskynder disse unge europæere til at formidle historier om EU-finansierede projekter.

En stor mulighed for den yngre generation

Nedenfor præsenterer vi den første af fire vindende indlæg i blogkonkurrencen YOUTH4MEDIA for unge journalister.

Kirklees i West Yorkshire i det nordlige England har 437 000 indbyggere og er dermed det 11. største lokalforvaltningsdistrikt i Det Forenede Kongerige. Området har modtaget mindst 20 mio. GBP (ca. 22 mio. EUR) i løbet af de sidste 10 år, hovedsagelig fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), til støtte af jobskabelse, innovation og projekter for unge iværksættere.

EFRU investerede 1,8 mio. GBP i at omdanne et tidligere gasværk til Bretton Business Park i Dewsbury, som sidenhen har skabt omkring 130 nye arbejdspladser og mange blomstrende nye virksomheder.

Det mest populære projekt med de bedste resultater omfattede Kirklees Youth Enterprise Centre (KYEC), som til dels blev finansieret gennem EFRU's program for 2007-2013. Centret blev etableret i Huddersfields Creative and Media Studio School og fik over 4,9 mio. GBP til at give studerende i alderen 14-19 år de nødvendige kvalifikationer og den nødvendige økonomiske støtte til at starte deres egne virksomheder.

» EFRU har været med til at skabe job og virksomheder i Kirklees-området ... Men med Brexit lurende i horisonten, hvordan ser fremtiden så ud? «

De studerende lærte at skrive en forretningsplan, og hvordan man opretter en virksomhed. Skolen kørte også adskillige »test-handelsvirksomheder«, som kunne give eleverne en forsmag på, hvordan det er at have med ægte kunder at gøre, og hvilke udfordringer de i kan komme ud for. Målet var at skabe en robust forretningsplan, der skulle forelægges et panel af eksperter fra erhvervslivet. Hvis planen var godt udarbejdet, fik de chancen for at få et tilskud på 5 000 GBP til at starte egen virksomhed med støtte fra en erhvervskonsulent og mentor.

Indtil nu har programmet hjulpet 67 unge iværksættere med at starte egen virksomhed i Kirklees-regionen. En af disse iværksættere er Zoe Ann, som læste fotografering ved University of Huddersfield, da det altid havde været hendes drøm at blive bryllupsfotograf.

Mens hun stadig gik på universitet, startede hun sin virksomhed i en alder af 18 år med hjælp fra KYEC. Hun dimitterede i 2017 og gik på fuld tid i sin egen virksomhed, hvor hun trak på den viden og det tilskud, hun havde fået fra programmet.

Max Lockwood skabte overskrifter i pressen i Yorkshire i 2015, da hans forretningsplan fik tilskud. Den unge iværksætter med Downs syndrom lancerede OUR T-SHIRT med det formål at udbrede kendskabet til hans genetiske sygdom. Nogle af hans T-shirt-design er bygget op omkring kromosom 21, og et af

Maria Ward-Brennan er 21 og kommer fra Carrickmacross, County Monaghan i Irland. Hun læser i øjeblikket på sidste år af et kursus i journalistik ved University of Huddersfield i West Yorkshire, Det Forenede Kongerige. Hendes interesser er blandt andet at rejse, at læse og politik, og hun vil gerne flytte til Frankrig en gang i fremtiden.

dem har for eksempel et keyboard med 20 sorte tangenter og én rød. Han trykker også T-shirts med kundernes egne design eller billeder.

EFRU har været med til at skabe job og virksomheder i Kirklees-området og i hele Det Forenede Kongerige, hvilket har

givet den yngre generation en unik mulighed. Nu hvor Brexit lurer i horisonten, hvordan ser fremtiden så ud? Det er planen, at EU-finansieringen stopper i marts 2019, og der er ikke noget entydigt billede af, hvor finansieringen til nye virksomheder skal komme fra.

Og hvem skal finansiere muligheder for innovation som dem, KYEC-programmet gav? Det lader ikke til, at der er nogen, der ved, hvordan fremtiden ser ud for de lokale virksomheder i Kirklees-regionen, som snart bliver nødt til klare sig uden EU-støtte. ■

Mød EU's dagsorden for byerne!

EU's dagsorden for byerne er en integreret og koordineret europæisk tilgang til byspørgsmål, der omfatter aktører på alle planer – europæisk, nationalt, regionalt og lokalt.

Dagsordenen for byerne¹ blev lanceret i maj 2016 gennem Amsterdampagten². I dette dokument blev EU's ministre med ansvar for byanliggender enige om at fokusere på tre søjler for udformning og gennemførelse af politikker i EU: bedre regulering, bedre finansiering og bedre viden.

Initiativet, som bygger på principperne om subsidiaritet og proportionalitet, har **samlet by- og regionsforvaltninger samt nationale og europæiske forvaltninger og interessentorganisationer** fra hele Europa med ét formål: at finde fælles svar på det stigende antal bymæssige udfordringer.

Siden lanceringen af dagsordenen for byerne er der dannet **12 partnerskaber**³: initiativet blev kickstartet i 2016 med partnerskaber om inklusion af migranter og flygtninge, luftkvalitet, boliger og fattigdom i byerne. De fleste af dem er på nuværende tidspunkt i gang med at gennemføre deres handlingsplaner. De partnerskaber, der blev oprettet i 2017, og som arbejder med digital omlægning, cirkulær økonomi, bytrafik samt job og kvalifikationer i den lokale økonomi, har også fremsat konkrete forslag i form af (udkast til) handlingsplaner, som nu gennemføres eller finpudses.

De yngste partnerskaber, som arbejder med energiomlægning, klimatilpasning, innovative og ansvarlige offentlige indkøb samt bæredygtig anvendelse af land og naturbaserede løsninger, sluttede sig til dagsorden for byerne-fællesskabet i sommeren 2017 og arbejder for tiden på udkast til handlingsplaner, der forventes at være færdige næste år. **Alle**

partnerskaber havde en høring af offentligheden under udarbejdelsen af handlingsplanerne, som blev fremlagt med henblik på online-feedback, inden de blev færdiggjort og anerkendt af medlemsstaterne.

Dagsordenen for byerne i EU er helt klart over, **hvor vigtigt det er med inddragelse**. Derfor sker kommunikationen med offentligheden ikke alene via offentlige spørgeundersøgelser, men også gennem et dedikeret websted, Twitter, e-mail, et nyhedsbrev og partnerskabsarrangementer.

Den kommende europæiske uge for regioner og byer er et andet eksempel, hvor dagsorden for byerne møder offentligheden: I år kan de besøgende lære mere i Urban Corner, som arrangeres i samarbejde med EUROCITIES, Det Fælles Forskningscenter (JRC), URBACT, nyskabende foranstaltninger i byerne og URBIS. Spil, præsentationer, netværksdannelse og oplevelser med virtual reality bruges til at fremvise nogle af de mange idéer om, hvordan man kan **forbedre livskvaliteten i byområder**. ■

FÅ MERE AT VIDE

<http://www.urbanagendaforthe.eu>

Twitter: @EUUrbanAgenda

E-mail: UA.communication@ecorys.com

¹ Se Panorama nr. 58, side 4: <http://ec.europa.eu/!xN38Yu>

² <https://ec.europa.eu/futurium/en/content/pact-amsterdam>

³ <https://ec.europa.eu/futurium/en/urban-agenda>

TIDSLINJEN FOR ARBEJDET I ET PARTNERSKAB (CA. TRE ÅR)

1.

Status
(identifikation af eksisterende arbejde og eksisterende finansieringskilder og ekspertise)

2.

Kortlægning af flaskehalse og potentiale

3.

Udarbejdelse af en handlingsplan (et sæt konkrete tiltag og en tidsplan for deres gennemførelse)

4.

Gennemførelse af handlingsplanen

5.

Evaluering af partnerskabet

»Dagsorden for byerne er et inklusivt, deltagerbaseret instrument, som har til formål at opnå et bedre Europa. Det fungerer nedefra og op og giver byerne en stemme, så de kan skabe en direkte dialog med medlemsstaterne og

Europa-Kommissionen, (...) hvor de kan udtrykke deres behov frit, og med bevidstheden om at være en del af en ny, eksperimenterende proces. Det er på samme tid interessant og udfordrende, fordi mellemstore og små byer nok ikke er vant til at arbejde for EU (...), men det er en virkelig god mulighed (...) for at være en del af denne nye mekanisme, at få iværksat initiativer, der bygger på en fælles vision for en ny strategi om at designe et nyt byområde i fællesskab, hvor man kan tackle de væsentlige temaer med en større bevidsthed.«

Stefania Manca

Koordinator for partnerskabet om tilpasning til klimaforandringer

»De tiltag, vi fremlægger, er konkrete tiltag, der skal skabe en by, hvor beboere og iværksættere ikke tænker i affald men i ressourcer med permanent økonomisk og social værdi. En by, hvor bymæssige resourcecentre er sociale og økonomiske knudepunkter, hvor beboere og virksomheder kan møde hinanden og samarbejde om cirkulær ressourcestyring. Europæisk lovgivning opfordrer lokalforvaltninger, virksomheder og investorer til at få mest muligt ud af alle former for affald og vand. (...) Der er også lettilgængelige værktøjer, som vejleder byen gennem de forskellige muligheder for finansiering og hjælper investorer, som er interesserede i at investere deres midler i cirkulær omstilling.«

Håkon Jentoft

Koordinator for partnerskabet om cirkulær økonomi

URBAN ACADEMY ON INTEGRATION

Urban Academy on Integration⁴ er en af de første aktioner, der gennemføres. Den er udviklet af partnerskab om integration af migranter og flygtninge, og det er meningen, at den skal fungere som et strategisk læringsmiljø i Europa for fagfolk og beslutningstagere, der arbejder med integration på lokalt, regionalt og nationalt plan, og at den skal skabe mulighed for at oprette netværk af fagfolk med fokus på ensartede integrationsproblemer i hele Europa. Det første arrangement, som løb af stablen den 16. til 18. april 2018 i Bruxelles, var en succes. Næste arrangement afholdes i foråret 2019.

»Vi henvender os til byer, som ikke er i vores partnerskab, ved at deltage i koordinatormøder, netværkssessioner og i eksterne arrangementer som for eksempel Procura+-seminaret i Oslo tidligere på året eller det kommende EWRC i oktober i Bruxelles.«

Valentina Schippers-Opejko

Koordinator for partnerskabet om innovative og ansvarlige offentlige indkøb

⁴ <https://europa.eu/qM49GV>

Integrer for at innovere

EUROCITIES-netværket omfatter over 140 af de største byer i Europa og flere end 40 partnerbyer. Marton Matko, som er politisk rådgiver for EUROCITIES, giver sin bedømmelse af Kommissionens seneste tiltag om bypolitik.

Du er med i flere partnerskaber for dagsorden for byerne. Hvilke næste skridt er vigtige for at inddrage byerne yderligere i udformningen og gennemførelsen af bypolitikken?

Det er vigtigt for EUROCITIES at støtte EU's dagsorden for byerne. Det er en afgørende milepæl mod en mere omfattende og praktisk tilgang til byspørgsmål i Europa.

For første gang er byerne i dialog med de nationale regeringer og Europa-Kommissionens tjenestegrene med henblik på at udarbejde politikker og programmer, der gør mere for byernes udfordringer. Partnerskaberne kommer med praktiske forslag til forbedring af lovgivning, finansiering og viden om fælles

EU-prioriteter, som for eksempel luftkvalitet, genanvendelse af affald, klimaindsatser eller integrationen af flygtninge.

På HABITAT III-konferencen forpligtede EU sig til at gennemføre dagsordenen som sit bidrag til FN's Ny Dagsorden for Byer. Vi mener, at medlemsstaterne og EU's institutioner har et fælles ansvar for at engagere sig bedre i og støtte initiativet, så vi kan få nyttige, håndgribelige resultater.

Et næste skridt kunne være at genskabe arbejdsmetoden i national eller regional sammenhæng. Nogle medlemsstater og regioner er i gang med at afprøve sådanne initiativer, men man kunne også anvende arbejdsmetoden i mere bred forstand, for eksempel i programmering af samhørighedspolitikken.

Hvad er de vigtigste forbedringer i den nye ramme for samhørighedspolitikken i forbindelse med at fremme en ægte integreret og lokalt forankret tilgang?

Vi er glade for, at Kommissionens forslag til den nye ramme til samhørighedspolitikken afspejler mange af de anbefalinger, som højniveaugruppen for forenkling af de europæiske struktur- og investeringsfonde er kommet med. Udover at reducere byrden for støttemodtagerne strømliner de i stort omfang forvaltningen af fondene, hvilket bør føre til hurtigere opstart og gennemførelse.

Vi byder også idéen om midlertidig omprogrammering velkommen, så det bliver lettere at reagere på nye udfordringer. Desuden forventer vi, at medlemsstaterne

» Den integrerede tilgang er ikke et abstrakt begreb.
Ude i virkeligheden bor man i forstæder, provinsbyer eller landsbyer,
ikke i politiske siloer. «

vil påskønne den fleksibilitet, der ligger i det nye politikmål om integreret territorial udvikling. Vi ser dog meget gerne bedre garantier for, at byer og lokalforvaltninger inddrages ordentligt i udformningen af programmets prioriteter.

Hvad synes du, der mangler mest i den bymæssige dimension af forslaget til samhørighedspolitikken efter 2020?

Vi er virkelig bekymrede over nogle af ændringerne, som modarbejder en integreret og lokalt forankret tilgang. Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne forsvinder, og derudover er vi slemt skuffede over, at Den Europæiske Socialfond Plus tilsyneladende helt har opgivet den integrerede territoriale tilgang.

Det vil gøre det ekstremt besværligt for byerne at oprette komplekse programmer, som omfatter både fysiske faciliteter og støtteydelse, som for eksempel fremme af social inklusion og integration i dårligt stillede kvarterer. EUROCITIES foreslår ændringer af såvel de fælles bestemmelser som ESF+-forordningerne, som ville gøre det lettere at kombinere fondene, hvilket støtter integrerede bymæssige og territoriale strategier.

Dernæst kunne vi ønske os bedre regler for den tematiske koncentration med henblik på bedre at støtte byer, der tackler bymæssige udfordringer gennem en integreret tilgang. Vi foreslår at øge fokus på klima og grønne investeringer, hvilket også bør omfatte bæredygtig bytrafik.

Samtidig beder vi om større fleksibilitet til at vælge de andre politikmål og om en mindre reduktion af de samlede

tærskler. Byerne bruger samhørighedspolitikken til at skabe innovation på tværs af alle politikmål – for eksempel bruger de digital teknologi til at forbedre adgangen til transportrelaterede og sociale tjenesteydelser.

Faktisk så vi gerne et endnu større ambitionsniveau, når det gælder innovation i byforvaltning. En stor del af samhørighedspolitikken investeres i byer og forstæder. Ca. 8% af EFRU investeres dog med en innovativ arbejds metode, der tager udgangspunkt i omfattende strategier, som er udarbejdet og gennemføres af byforvaltningerne sammen med et bredt udvalg af lokale interessenter. Denne metode bærer allerede frugt. Lokale embedsmænd er begyndt at arbejde i tværfaglige teams, som indtager lokalsamfundene, mens de centrale byer og deres nabobyer nu samarbejder til gavn for hele regionen.

Det er nok en af de vigtigste systemiske fornyelser i samhørighedspolitikken. Derfor foreslår vi at øge tildelingen til bæredygtig byudvikling fra 6 til 10% af EFRU og at udvide den til ESF+.

Kommissionen foreslår at tilbyde samhørighedsstøtte til byer fra 2020. Hvordan planlægger EUROCITIES at bidrage til det europæiske initiativ for byområder? Hvorfor er det så vigtigt, at byerne tackler deres udfordringer på en integreret måde?

Den integrerede tilgang er ikke et abstrakt begreb. Ude i virkeligheden bor man i forstæder, provinsbyer eller landsbyer, ikke i politiske siloer. At hjælpe belastede kvarterer med at blive bedre at bo i kræver samarbejde blandt forskellige

afdelinger som for eksempel boligsikring, sociale tjenesteydelser, infrastruktur, transport og miljø.

Byerne afprøver hele tiden nye måder at samarbejde og inddrage beboerne på, så de er med til at skabe løsninger. Vi skal forsyne de lokale embedsmænd med de rette kompetencer og støtte eksperimenter, hvis dette innovationspotentiale skal vokse. URBACT og nyskabende foranstaltninger i byerne har opnået en hel del på dette område, og det bør styrkes. Det europæiske initiativ for byområder kan styrke synergierne mellem disse programmer og skabe en hårdt tiltrængt sammenhæng med den almindelige samhørighedspolitik.

Det er værd at huske på, at bedre samordning af EU's instrumenter er et af de vigtigste mål med EU's dagsorden for byerne. EUROCITIES vil meget gerne undersøge – i samarbejde med GD REGIO – hvordan vi bedst kan bidrage til at gøre det europæiske initiativ for byområder nyttigere for byerne. Vi støtter alle praktiske forbedringer, der hjælper samhørighedspolitikken med at bringe Europa tættere på borgerne. ■

FÅ MERE AT VIDE

www.eurocities.eu

Skabelse af by-til-by-forhold for en mere bæredygtig fremtid

Yokohama, Japan

Ronald Hall, Senior External Expert og tidligere Principal Advisor for GD REGIO, giver sit personlige perspektiv på EU's program for internationalt bysamarbejde.

Over halvdelen af verdens befolkning bor nu i byer. Bykerner er kilden til vækst og udvikling. Det betyder, at de tiltrækker folk fra landområderne, som søger muligheder for at få en bedre indkomst, at få adgang til bedre tjenesteydelser som for eksempel uddannelse og sundhedsydelser og at sikre deres børn en bedre fremtid.

Dette skift fra aktiviteter med lavere produktivitet i landområderne, først og fremmest traditionelt landbrug, til mere værdiskabende aktiviteter inden for produktion og mange servicesektorer er centralt for den måde, økonomier vokser på. Det er den vej, som alle de mest udviklede lande i verden har taget gennem historien, og dermed er det den model, der kopieres af nye vækstlande.

Fordelene ved urbanisering, som især kommer fra den resourceintensive model med byudvikling, der kendetegnede de industrialiserede landes vækst i det 20. århundrede, har ikke

været uden omkostninger. Det har ført til udtynding af vores naturressourcer – herunder naturen selv – og forurening af luften, floderne og havene, som nu truer livskvaliteten i storbyerne i den udviklede verden.

For udviklings- og vækstlandene – hvor urbanisering og økonomisk vækst går hånd i hånd – er det vigtigt fuldt ud at forstå erfaringerne fra den industrielle verden. På denne måde kan de gode praksisser, som nationale og kommunale myndigheder har udviklet i de seneste årtier, og de fejltagelser, der er gjort gennem tiden, indarbejdes i bypolitikken i vækstlandene.

På jagt efter en win-win-løsning

Et sådant samarbejde skaber win-win-løsninger. De industrialiserede lande kan fremvise mange resultater efter godt hundrede års urbanisering, men vi må ikke glemme, at vækstøkonomierne, som nok ikke er så tynget af traditioner, har mange innovative løsninger at dele med de industrialiserede økonomier. Faktisk findes nogle af verdens største bykerner i vækstøkonomierne i lande som for eksempel Kina og Indien samt i Latinamerika.

Europa-Kommissionens Generaldirektoratet for Regionalpolitik og Bypolitik har formaliseret 14 dialoger for regionalpolitik og bypolitik, herunder 6 »strategiske partnere« for EU (Kina, Rusland, Brasilien, Mexico, Japan og Indien) samt østlige partnerskabslande (Ukraine, Moldova, Georgien) og lande i Latinamerika (Argentina, Chile, Peru, Colombia) og Det Centralamerikanske Integrationssystem (SICA).

Selv uden sådanne aftaler er der udviklet samarbejde med andre strategiske partnere, som for eksempel Canada og Sydafrika, og regionale sammenslutninger såsom CARICOM (Det Caribiske Fællesskab), ASEAN (Asien), SACU (Det Sydlige Afrika) og UEMOA (Vestafrika).

Det kan dog være, at det overvældende behov for samarbejde og vidensdeling stammer fra den fælles interesse i at bevare planeten, som alle lande og kontinenter deler. Det er i stigende grad nødvendigt at stå sammen om at udvikle en model for urbanisering, der er bæredygtig, bevarer naturen og naturressourcerne og reducerer mængden af udledninger, der forurener vores byer, skader vores børns helbred og bidrager til global opvarmning. Derfor er bæredygtig urbanisering kernen i De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling, som sidenhen blandt andet har ført til Ny Dagsorden for Byer, som over 170 lande vedtog i Quito, Ecuador, i 2016.

EU tager udfordringen med bæredygtig urbanisering meget alvorligt. Kommissæren med ansvar for regionalpolitik, Corina Crețu, forpligtede som repræsentant for EU i Quito i 2016 EU til at afsætte viden og ressourcer til at fremme Ny Dagsorden for Byer. Dette har dels en indre dimension i EU med udvikling af EU's dagsorden for byerne som vejledning for byudviklingsprogrammerne i de 28 medlemsstater og, som nævnt nedenfor, en ydre dimension via de diplomatiske forbindelser med ikke-EU-lande.

En drivkraft for bæredygtig byudvikling

Den vigtigste motor, der driver den ydre dimension i dag, er **programmet for internationalt bysamarbejde (IUC) (2017-2019)**, som har en væsentlig bestanddel, der støtter byforvaltninger i og uden for EU, så de kan arbejde sammen om temaer inden for bæredygtig byudvikling. IUC bygger på fem års pilotaktioner, især under EU's **verdensbyprojekt** og **URBELAC-projektet**.

Kommissær med ansvar for regionalpolitik, Corina Crețu, på talerstolen under et besøg i Kina for nylig

IUC er i gang med at oprette platforme til bysamarbejde med Kina, Indien, Japan, Latinamerika og Nordamerika. Programmet markerer, at EU's politik for at fremme internationalt samarbejde mellem byer efterhånden er veletableret. Under IUC's samarbejde mellem byer er omkring 70 deltagende byer på hver side i gang med at oprette nye aftaler om bysamarbejde om bæredygtig byudvikling. Det omfatter udarbejdelse af lokale handlingsplaner for integreret byudvikling. I bund og grund giver disse planer prioritet til samarbejde i sektorerne for EU's dagsorden for byerne og Ny Dagsorden for Byer.

Ud fra erfaringerne fra verdensbyprojektet bruger disse byer en tilgang med flere interessenter og trækker på offentlige myndigheders, virksomheders, forskningssamfundets og

Under verdensbyprojektet (2015-2018) har byer i EU samarbejdet i et arrangement med bypar i Canada, Kina, Indien, Japan, Sydkorea, Indonesien, Vietnam, Australien og Sydafrika. Byparrene har udvekslet erfaringer om temaer som for eksempel intelligent byudvikling, energieffektivitet, affaldshåndtering, bæredygtig mobilitet osv. Under URBELAC (2011-2019), som nu går ind i sin fjerde udgave, har Europa-Kommissionen og Den Interamerikanske Udviklingsbank støttet byer i EU samt Latinamerika og Caribien (LAC). Det har skabt et EU-LAC-netværk, som fremmer udveksling af erfaringer, benchmarking og udarbejdelse af handlingsplaner. Både verdensbyprojektet og URBELAC er det håndgribelige resultat af Europa-Parlamentets støtte til internationalt diplomati på byplan.

Medellin, Colombia

Udaipur, Indien

Zhengzhou, Kina

Montreal, Canada

» Det er i stigende grad nødvendigt at stå sammen om at udvikle en model for urbanisering, der er bæredygtig, bevarer naturen og naturressourcerne og reducerer mængden af udledninger, der forurener vores byer, skader vores børns helbred og bidrager til global opvarmning. «

civilsamfundets viden og erfaringer. EU's eget URBACT-program for netværk mellem byerne anvendes som en vigtig kilde til viden og erfaring, som støtter lokal handlingsplanlægning.

IUC's samarbejde mellem byer har ført til udvikling af fælles pilotprojekter, og der er underskrevet aftaleprotokoller mellem offentlige myndigheder, forskningsagenturer og virksomhedsrepræsentanter på begge sider, som sikrer projekternes fremtid på længere sigt.

Statuering af et godt eksempel

Et eksempel på et bypar under IUC er Parma (Italien) og Fredericton (Canada). Den canadiske bys afdeling for kulturarv og byplanlægning, vækst og fællesfaciliteter samarbejder med Parmas kontor for ligestilling og europæiske projektkontor. For at styrke det lokale demokrati arbejder de to sider på at identificere

hindringer for marginaliserede gruppers politiske deltagelse og hovedårsagerne til dette samt om mulige politikker og mekanismer, der kan afskaffe dem og skabe et mere inklusivt bymiljø.

Bologna (Italien) samarbejder med Austin (USA) på forskellige områder såsom udvikling af et sundere lokalt fødevarer-system og forbedring af ressourceeffektiviteten for at styrke modstandsdygtigheden over for klimaforandringer. Byforvaltning har haft en fremtrædende plads på dagsordenen, og for eksempel er Austin kommet frem til, at samarbejdet mellem byens kontor for bæredygtighed og kontoret for økonomisk udvikling skal være tættere.

Rotterdam (Nederlandene) arbejder sammen med Surat (Indien). Byerne fokuserer på at tackle problemer inden for vandforvaltning som for eksempel sikring af drikkevandskvaliteten, afbødning af vandforurening fra industriudledninger, beskyttelse mod oversvømmelse og effektiv behandling af kloakspildevand. Med Rotterdam har Surat fået en kyndig partner med stor erfaring med vandforvaltning. Med Surat har Rotterdam fået en by, der skal løse udfordringerne i langt større skala, og det har allerede inspireret den nederlandske by til at ændre den måde, hvorpå de anskuer de udfordringer, de står over for. ■

FÅ MERE AT VIDE

- <http://europa.eu/!Pr79bv>
- <http://www.iuc.eu/>
- <http://world-cities.eu/>

Christian Specht, første viceborgmester i Mannheim

Mannheim, med partneren Chongqing under IUC

Hvad har merværdien været ved Mannheims deltagelse i IUC-programmet? Hvad er de vigtigste resultater for jer?

Med konstant støtte fra IUC-teamet og Europa-Kommissionen og ved at samarbejde med Folkerepublikken Kinas kommission for national udvikling og reformer (NDRC) har effektivt samarbejde, herunder udvekslingsbesøg på begge sider, givet mulighed for hurtigt at gøre fremskridt i vores partnerskab med Chongqing. Desuden genererede IUC en del interesse for vores aktiviteter med Kina, og det blev taget op af medierne, så Mannheim fik international opmærksomhed. De indledende resultater, som for eksempel den planlagte indvielse af den direkte jernbaneforbindelse mellem Mannheim og Chongqing i oktober 2018, samt en international konference på højt niveau i samarbejde med det tyske fagtidsskrift Handelsblatt i 2019, er de største resultater, der er kommet ud af samarbejdet, efter at samarbejdet kun har været i gang i 16 måneder.

Hvilken rolle spiller byer i internationalt samarbejde? Tror du på idéen om »bydiplomati«?

Byerne har en hovedrolle i at gennemføre nye løsninger og dermed at forbedre deres borgeres livskvalitet. International udveksling mellem disse nøgleaktører giver mulighed for at udvikle innovative idéer og giver en multiplikatoreffekt vedrørende viden. Når byerne inddrages i internationale strategier, er de iværksatte tiltag som regel mere praktiske, pragmatiske og løsningsorienterede, og sandsynligheden for, at der forfølges rent politiske interesser, falder. Måske kan byers og regioners ledere, især i disse tider med stigende anti-europæiske holdninger og voksende nationalistiske tendenser, spille en afgørende rolle med hensyn til at være med til at bygge bro og overvinde utilfredsheden. Derfor bør bydiplomati efter min mening blive en integreret del af Den Europæiske Unions eksterne politikker, også vedrørende opnåelse af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling.

Hvad vil du råde en borgmester i en europæisk by til vedrørende at indgå i IUC-programmet for første gang?

IUC-programmer forventer hurtig gennemførelse, og for at opnå dette tilbyder det løbende teknisk bistand, vejledning og økonomisk støtte. Desuden fandt vi i Mannheim ud af, at det at vi havde støtte på højt plan hos både Europa-Kommissionen og Kinas NDRC betød, at vi havde direkte adgang til vigtige beslutningstagere og førende repræsentanter for erhvervslivet, som er langt sværere at komme i kontakt med, når man kun handler på et bymæssigt initiativ. Derfor kan jeg varmt anbefale alle byer at deltage i IUC-programmet, hvis de planlægger at involvere sig mere i den globale økonomi gennem at styrke det internationale samarbejde på en måde, der giver hurtige og målbare resultater. Hvad mere er, vil jeg anbefale at inddrage lokale virksomheder og forskningspartnere fra starten, da de fleste tiltag og mål i vores IUC-projekt stammer fra en rundbordsamtale med lokale virksomheder og kinesiske partnere for at matche vores respektive mål og interesser.

Litauen: en mere intelligent vej til regional vækst

Siden Litauen tiltrådte EU i 2004, har landet gjort betydelige forbedringer i sine handels- og erhvervssektorer vedrørende overholdelse af Den Europæiske Unions strenge standarder. Investeringer fra EU har været med til at stimulere vækst og jobskabelse, men dette overgangsland skal nu sætte fokus på erhverv og uddannelse for at styrke sin konkurrenceevne hjemme og i udlandet.

Litauens areal er på 65 300 kvadratkilometer, og landet har en befolkning på knap 3 millioner. Det er den største og sydligste af de tre baltiske republikker. Det er beliggende i Østeuropa ved Østersøen og grænser op til Letland mod nord, Hviderusland mod syd og øst, Polen mod syd og Rusland (Kaliningrad-eksklaven) mod sydvest.

Med mange spredte små søer og frugtbar jord i lavlandet omfatter naturressourcerne agerjord, tørv og rav. I de år, Litauen har været medlem af EU, har landet set et dramatisk skift i eksporten til EU's markeder – op til 70 % i 2017 for varer af litauisk oprindelse. Ikke desto mindre har regeringen iværksat en højprofileret kampagne for at tiltrække udenlandske investeringer til landet og udvikle eksportmarkederne yderligere.

I 2017 voksede bruttonationalproduktet (BNP) med 3,9%, og væksten for 2018 forventes at ligge på 3,2%. Takket være den gunstige geografiske placering har landet veludviklede transportforbindelser, en moderne søhavn, et velfungerende it-netværk og en højtuddannet men billig arbejdsstyrke.

Litauens veludviklede private virksomhedsøkonomi består mestendels af produktions- og serviceerhverv, herunder fødevarer, petroleum og kemikalier, it, finansielle tjenesteydelser, transport, bygge- og anlægsvirksomhed, bioteknologi, forskning og udvikling samt turisme.

Indlæringskurve

Med en arbejdsløshed på 7% i 2017 og en arbejdsstyrke på i alt 1,467 millioner bliver forholdene på arbejdsmarkedet stadig bedre. Landet har en af de bedst uddannede befolkninger på kontinentet, med den højeste andel af universitetsuddannede blandt 30-34-årige ifølge Eurostat. Fjernundervisning er meget udbredt, og næsten alle unge akademikere taler engelsk.

Infrastruktur, et erhvervsvenligt tankesæt, en voksende talentmasse og nogle af de laveste lønninger i Europa er et stort trækplaster, især for udenlandske investeringer. Litauen skal dog fokusere på at gøre virksomhederne mere dynamiske og konkurrencedygtige og på at tilpasse uddannelsessystemerne efter arbejdsmarkedets behov.

I 2016 var de vigtigste sektorer i Litauens økonomi engros- og detailhandel, transport, hotel- og restaurationsvirksomhed (32,2%), industri (22,1%), offentlig administration, forsvar, uddannelse, sundhed og socialt arbejde (14,5%).

De største eksportvarer er raffineret petroleum efterfulgt af gødning, hvede, maskiner og udstyr, kemikalier, plastik, tekstiler og fødevarer. I forhold til gennemsnittet i EU har landet en stor produktionssektor, som hovedsagelig består af lav- og mellemteknologiske industrier.

Den blomstrende IKT-sektor har allerede tiltrukket nogle af de største teknologivirksomheder i de baltiske lande, hvor it, laser-teknologi, bioteknologi, nanoteknologi og materialevidenskab spiller en stadig større rolle i landets økonomi.

Historisk set har landbruget spillet en vigtig social og økonomisk rolle i Litauen, og det udgør den andenstørste sektor i landets økonomi. Landbrugsarealet udgør i øjeblikket 60% af det samlede overfladeareal, med skovbrug på 32 %, og 42 % af befolkningen bor i landdistrikter.

Efter tiltrædelsen til EU i 2004 blev sektoren reformeret radikalt for at opfylde EU's meget høje standarder for fødevarerikkerhed. I 2016 udgjorde landbrugsprodukter og fødevarer, herunder korn, kartofler, sukkerroer, hør, grøntsager, oksekød, mælk, æg, svinekød, ost og fisk, 19,4% af Litauens eksportvarer. Antallet af økologiske landbrug stiger også, og landet har nu det andenstørste areal dedikeret til dette i de baltiske lande. ➤

VIRKNINGEN AF SAMHØRIGHEDSPOLITISKE INVESTERINGER I LITAUEN

HURTIG KONVERGENS MED EU-GENNEMSNITTET: i løbet af 2004-2016 klatrede Litauen 25 procentpoint op ad konvergensstigen fra **50 %** af EU's gennemsnitlige BNP pr. indbygger i 2004 til **75 %** i 2016. Disse tal viser, at landet har nået tærsklen mellem mindre udviklede regioner og overgangsregioner. Uden EU-investeringer ville BNP pr. indbygger være næsten 4 procentpoint lavere.

AFBØDNING AF DEN NEGATIVE INDVIRKNING AF DEN FINANSIELLE OG ØKONOMISKE KRISE: EU-midlerne bidrog ikke alene til væksten i BNP og beskæftigelsen, men var også med til at reducere den negative indvirkning af den økonomiske krise for nylig. I denne periode var de med til at opretholde offentlige investeringer på et rimeligt niveau (i perioden 2010-2012 udgjorde EU-midler næsten **80 % af de samlede offentlige investeringer** i Litauen).

FLERE OG BEDRE JOB: i 2015 steg beskæftigelsesgraden for personer i alderen 15-64 med ca. 1,4 procentpoint, mens ledighedsprocenten i gennemsnit faldt med 2,3 procentpoint. Endvidere anses **61 % af de job, der blev skabt**, for at være af høj eller meget høj kvalitet (dvs. job, som kræver højere kvalifikationer og skaber større merværdi). Næsten halvdelen (47 %) af de job, der er skabt, anses desuden for at være permanente.

MARKANT FORBEDRET ADGANG TIL FINANSIERING FOR SMV'ER: EU-midlerne spillede en afgørende rolle i finansieringen af SMV'er, da kreditterne blev strammet under den økonomiske krise, og hjalp således mange virksomheder med at overleve. Omtrent 60 % af lånene gik til at støtte arbejdskapital, så virksomhederne kunne holde sig oven vande. EU-finansiering fastholdt desuden investeringer i ny teknologi og forbedring af produktionsprocesserne. I programmeringsperioden for 2007-2013 fik **11 000 SMV'er** adgang til finansieringsinvesteringer, og **2 400 private virksomheder** brugte midler fra EU til innovation.

BEDRE MILJØSTANDARDE: et væsentligt antal lossepladser, som ikke overholdt EU's standarder, blev lukket, mens mængden af genvundet affald steg med 10 procentpoint. Som følge af udviklingen af infrastrukturen for vandforsyning og spildevandsrensning faldt andelen af personer uden tilslutning til spildevandsrensningsnettet med **24 %** fra 2011-2015, mens andelen af personer uden tilslutning til vandforsyningsnettet faldt med **15 %**.

BIDRAG TIL MÅL VEDRØRENDE KLIMAFORANDRINGER, ISÆR INDE FOR ENERGIEFFEKTIVITET: EU-midlerne er den vigtigste kilde til finansiering af energieffektivitetsforanstaltninger i lejlighedskomplekser. Ved udgangen af 2015 var 4,4 % af dem, der var bygget før 1993, blevet renoveret. Ved udgangen af 2014 havde de energieffektivitetsforanstaltninger, der var blevet gennemført i 5,4 % af offentlige bygninger, **reduceret det samlede årlige energiforbrug med næsten 3 %**.

GARANTERET ADGANG TIL LYNHURTIGT BREDBÅND: EU-finansiering bidrog til at skabe Litauens bredbåndsinfrastruktur. I 2012 **dækkede bredbånd 97 %** af landets areal, mens 35 % af alle e-tjenesteydelser blev oprettet ved hjælp af EU-midler.

EN INNOVATIV LØSNING DRIVER VISAGINAS POTENTIALE

Visaginas er stadig en by med meget at byde på, selvom Ignalina-atomkraftværket, som tidligere var den største arbejdsgiver, ikke længere er i brug. Overgangen fra en typisk monoindustriell by til et moderne regionalt knudepunkt med et gunstigt erhvervsklima er afgørende for byens økonomi.

Som en del af denne proces bygges der et nyt industriområde, som skal generere innovative teknologiløsninger og produktionsinnovation. Formålet med Smart Park Visaginas-projektet er at omdanne en tidligere militærbase til et område til innovativ industri.

Projektet renser området og fjerner eller sanerer nedslidte bygninger og nedslidt infrastruktur. Det fornyede område vil have plads til små og mellemstore virksomheder samt projekter inden for forskning og eksperimentel udvikling. Det sigter også mod at tiltrække store investeringer til området.

For eksempel investerer Europas førende producent af medicinsk udstyr til respirationsstøtte 10 mio. EUR for at bygge sin anden fabrik i Litauen. Virksomheden forventer at ansætte ca. 200 specialister inden for ingeniørvirksomhed, produktion samt forskning og udvikling i første fase af udviklingen.

Virksomhedens afdeling i Visaginas, som allerede er i gang med at udvikle partnerskaber med byen, planlægger at øge antallet af ansatte til 1 000 i løbet af de næste 10 år. Siden 2016 har den tilbudt lærepladser til mekatronikstuderende fra den lokale erhvervsskole.

Der er afsat over 2,9 mio. EUR til gennemførelse af projektet, hvoraf næsten 1,3 mio. EUR kommer fra EU.

INTELLIGENTE VALG PÅ UNIVERSITETET I KLAIPĖDA

Projektet »Marine Valley Nucleus and Renewal of Study Infrastructure (JURA), Stage II« er gennemført på Klaipėda universitets campus. Målet er generel og teknologisk forskning og udvikling samt innovationsinfrastruktur i en ny laboratoriebygning, og det understøttes af FoU-udstyr. Det bidrager alt sammen til fornyelse og udvikling af FoU-infrastrukturen i sektoren for intelligent specialisering.

Den nyeste FoU-infrastruktur er udpeget til videnskabelig forskning, FoU-kommercialisering samt til forskning i marinemiljøer og marineteknologi under eksperimentel (teknologisk) udvikling inden for biomedicin, naturvidenskab og ingeniørvirksomhed, så de moderne laboratorier udnyttes til fulde.

Projektet har blandt andet ført til skabelse af 80 generelle job inden for videnskabelig forskning i den nye FoU-infrastruktur og oprettelse af fire videnskabelige laboratorier, hvoraf tre er fuldt udstyrede. Samlet set har projektet styrket forskningssaktiviteterne, stimuleret nye samarbejdsaftaler inden for videnskab og forskning med andre økonomiske enheder såsom forskningsinstitutioner og erhvervslivet og dermed givet processen med FoU-kommercialiseringen et boost.

Projektet blev finansieret af EU's strukturfonde og statsbudgettet.

KOMBINATION AF KOMPETENCERNE PÅ VILNIUS JOINT LIFE SCIENCES CENTER

Der blev oprettet et moderne center i Litauens hovedstad til forskning, studier og teknologisk udvikling inden for bioteknologi og molekylær medicin. Hvert år tilbyder det forskningsfaciliteter til over 200 forskere, flere end 160 ph.d.-studerende, ca. 80 teknikere og omtrent 300 studerende, der er ved at tage en bachelor- eller kandidatgrad. Det indeholder også et væksthuse, hvor der findes opstartsvirksomheder med studerende og forskere.

Stedet er blevet et eksempel på en

ny type samarbejde med flere lag mellem uddannelsesinstitutioner og virksomheder. Det kostede 41 075 805 EUR, hvoraf 37 757 019 EUR kom fra EFRU, og det er designet til at tiltrække flere studerende til de voksende områder bioteknologi og molekylær medicin og til at udvikle deres praktiske færdigheder med hensyn til prioriteter inden for intelligent specialisering.

Centeret huser også fremtrædende forskere: Professor S. Klimašauskas modtog for nylig det ansete fra Advanced Researcher-legat fra Det Europæiske Forskningsråd, og i 2016 blev professor V. Šikšnys nomineret til Nobelprisen i kemi.

FÅ MERE AT VIDE

www.gmc.vu.lt

BREDBÅND NÅR UD TIL LANDDISTRIKTERNE

I løbet af gennemførelsen af projekterne RAIN og RAIN-2 blev der lagt lyslederkabler ud over en strækning på 9 132 kilometer. I dag har 98,7% af befolkningen i Litauen adgang til bredbåndstjenester. De muligheder, som disse projekter, skaber, er allerede tilgængelige for netværksoperatører, så de kan udbyde tjenester til slutbrugere: landdistrikternes skoler, biblioteker og offentlige internetcentre, lokalforvaltninger samt beboere og virksomheder i landdistrikter.

Man er nået ud til i alt 1 million indbyggere i landdistrikter takket være RAIN-infrastruktur, som blev bygget med en tidshorisont på 20 år. EFRU bidrog med 72 857 822 EUR af de samlede udgifter på 81 696 552 EUR, som blev allokeret til RAIN-projektet med it-bredbåndsnet til landdistrikterne.

Denne infrastruktur har åbnet for muligheder for at få adgang efter behov til ikke alene tekst men også lyd og billede gennem en uafbrudt, pålidelig og sikker tjenesteydelse. Bredbåndsnettet er designet på en sådan måde, at hastigheden kan øges uden væsentlige omkostninger.

RAIN-2 var en af de fem vindere af Europa-Kommissionens bredbåndinternetpris i 2015, hvor et panel af internationale eksperter nominerede det som bedste deltager i kategorien »Social og økonomisk indvirkning og tilgængelighed«.

FÅ MERE AT VIDE

www.placiajuostis.lt/en

I OVERHALINGSBANEN TIL OLYMPISK GULD I KLAIPĖDA

Det topmoderne svømmebassin i Klaipėda er endnu et markant skridt på vejen til at udvikle byområdet udendørs- og sundhedsaktiviteter. En del af byens ambitiøse vision for opførelsen af svømmebassinet af olympisk standard startede for ti år siden med omfattende støtte fra regionens professionelle sportsfolk som reaktion på de litauiske svømmers resultater i internationale konkurrencer.

Byforvaltningen gik videre endnu og besluttede at opføre en multifunktionshal med plads til både professionelle sportsudøvere og byens borgere.

For første gang blev der bygget et svømmebassin i de baltiske lande, der udnyttede teknologiske løsninger. Miljøvenlige løsninger blev prioriteret højt i udformningen af bassinet: bygningen har energimærke A+ og har solcellepaneler, som producerer elektricitet til multifunktionshallen, en stander til opladning af elbiler og meget mere.

Bassinet overholder FINA-standarden: den er 50 meter lang, har 10 baner, startskamler, tidtagningssystem og niveaudelte siddeområder til tilskuere.

Mere en blot et svømmebassin

Centerets grundlæggende mission er at give mulighed for ikkeformel uddannelse samt sundheds- og fritidsaktiviteter. En af de teknologiske løsninger, der er taget i brug, er muligheden for at kunne ændre vandets dybde og temperatur, så det er let at tilpasse bassinet til svømmeundervisning eller sportsaktiviteter for børn eller til gravide, vandgymnastik, handicappede og ældre.

Et andet af bassinets karakteristika er et ni meter dybt udspringsbassin, som vil blive anvendt som et særligt uddannelsescenter. Her kan medlemmerne af Litauens flådestyrke, nationale specialister i undervandsarkæologi, som er kendte for deres forskning i Østersøen, og redningsdykkere udvikle deres færdigheder.

Anlægsarbejdskontrakten løb op i 16,6 mio. EUR, og heraf blev 11,6 mio. EUR tildelt fra EU's strukturfonde til gennemførelse af projektet, Klaipėda kommune bidrog med 4 mio. EUR, og statsbudgettet bidrog med 1 mio. EUR. ■

At flyve højt og hurtigt – sammen

Vilius Šapoka, Litauens finansminister, fortæller om, hvordan landet bruger EU-investeringer til at støtte konkurrenceevne og produktivitet.

Litauen får omfattende støtte fra EU-fondene i perioden 2014-2020. Hvad kan du fremhæve – hvilke fordele skaber det for litauerne?

Vores vigtigste prioritet i dag er at styrke den nationale konkurrenceevne og produktivitet. Vi investerer mere i FoU, innovation, SMV'er og it-udvikling. Udover EU-investeringerne har vi tiltrukket 463,8 millioner EUR i private investeringer som støtte til landets virksomheder.

På grund af investeringer i it-infrastruktur har vi også en af de højeste internethastigheder i verden.

Min vision for Litauen, som nogle allerede kender som »Litaknien«, er, at vi skal kunne tilbyde det gunstigste beskatningsklima for højteknologiske investeringer og udvikling. Det betyder vellønnede job og en ledende rolle for vores land inden for finansielle teknologier, lasere, vedvarende energi og bioteknologi samt udvikling af fintech-virksomheder.

Litauen er bestemt ikke for lille til at være en sådan leder – størrelse betyder ikke så meget som dygtige folk, åbenhed over for nye idéer og en klar vision. Det minder mig om en historie om en omsorgsfuld mor, som vil have, at sønnen skal flyve sikkert – lavt og langsomt. Det vil hverken den unge pilot eller Litauen. Hvis du virkelig gerne vil flyve, er du nødt til at flyve højt og hurtigt!

Det er det Litauen, jeg ser i fremtiden – et modigt land med en smart, veluddannet befolkning, som flyver højt og hurtigt og deler.

Hvad gør samhørighedspolitikken for Litauens realøkonomi, dvs. jobskabelse og styrkelse af virksomhedernes konkurrenceevne?

Fra 2014 til 2020 afsætter vi 1 mia. EUR til at fremme iværksætteri og virksomhedsudvikling, produktivitet i virksomhederne, innovation og forskning, en tværnational dimension, eksport og virksomhedsudvikling i regionerne, lavere

energiforbrug i industrien samt de menneskelige ressourcers konkurrenceevne. Vi støtter også virksomheder i at investere i nye produktionsteknologier samt procesinnovation og -digitalisering i overgangen til »Industri 4.0«.

På trods af betydelige saminvesteringer fra EFRU i forskning og innovation sakker Litauen bagud, når det gælder produktivitetsvækst. Hvad gør regeringen for at tackle disse udfordringer?

Tallene for 2017 viser, at Litauen opnåede den største vækst i den nominelle produktion pr. faktisk udført arbejdstime (11 %) af alle EU-landene. Vi ligger nr. 16 ud af 190 lande i Verdensbankens »Doing Business 2018«. Vores reformer i 2016-2017 har forbedret forholdene for virksomhederne. En ny beskatningsordning vil fra 2019 skabe meget gunstige vilkår for økonomisk vækst og for at tiltrække udenlandske virksomheder til Litauen. I 2021 vil beskatningen på arbejdskraft i Litauen være den mest

» Det er det Litauen, jeg ser i fremtiden – et modigt land med en smart, veluddannet befolkning, som flyver højt og hurtigt og deler. «

konkurrencedygtige i de baltiske lande. Hvad angår udvikling af finansielle teknologier har vi skabt en attraktiv og fleksibel lovgivning.

EU-investeringerne tildeles til de enkelte trin i innovationscyklussen. Vi bruger også EU-investeringer til et mere aktivt samarbejde mellem den offentlige sektor og virksomhederne.

En innovativ tilgang til de europæiske struktur- og investeringsfonde har medført brug af revolverende fonde og andre finansieringstekniske instrumenter. Kan du give os et eksempel på dette mix i Litauen, dvs. brug af forskellige fonde og finansieringsformer til at løse en bestemt udfordring?

Vi udvikler hele tiden vores finansielle instrumenter. Vi har afsat 224 millioner EUR i EU-midler til at hjælpe virksomhederne med at få adgang til finansiering, især til investeringer i selskabskapital. Eksempler på foranstaltninger, der skaber bedre lovgivningsmæssige rammer, er regeringsfinansieret bistand til udenlandske investorer, blå kortordningen, opstartsvisum-initiativet og den seneste arbejdsmarkedslovgivning i Litauen, som giver såvel virksomhederne som de ansatte større fleksibilitet. For at modernisere boligmassen og gøre den mere energieffektiv har vi udstedt statsobligationer (grønne obligationer) og allokeret 500 millioner EUR i EU-bistand gennem finansielle instrumenter.

Litauen har nået en imponerende konvergens mod EU's gennemsnitlige BNP pr. indbygger, men samtidig har ulighederne mellem de litauiske regioner ikke ændret sig eller er endda blevet større sammenlignet med situationen inden tiltrædelsen af EU. Hvad mener du om dette? Hvad gør regeringen for at vende denne tendens?

Vi er i gang med at udvikle strategier for regional specialisering på baggrund af analyser af styrker og svagheder, så vi kan tiltrække virksomheder og folk til regionerne. EU-investeringer har hjulpet os med at skabe en infrastruktur af høj kvalitet. Vi opfordrer kommunerne til at bruge den så effektivt som muligt til at skabe nye job og tiltrække nye investeringer. Derfor planlægger vi at indføre et nyt system med økonomiske incitamenter for kommunerne samt nye metoder til planlægning af investeringer.

Hvordan kan forvaltningerne i Litauen bidrage til det fælles mål om at forenkle samhørighedspolitikken for myndigheder og støttemodtagere?

Det er først og fremmest nødvendigt at revidere forordningerne på EU-plan. På nationalt plan reviderer, forenkler og optimerer vi de administrative processer for institutioner og støttemodtagere. Vi gør også brug af meget avancerede it-løsninger, som reducerer den administrative byrde og forenkler gennemførelsen af projekterne.

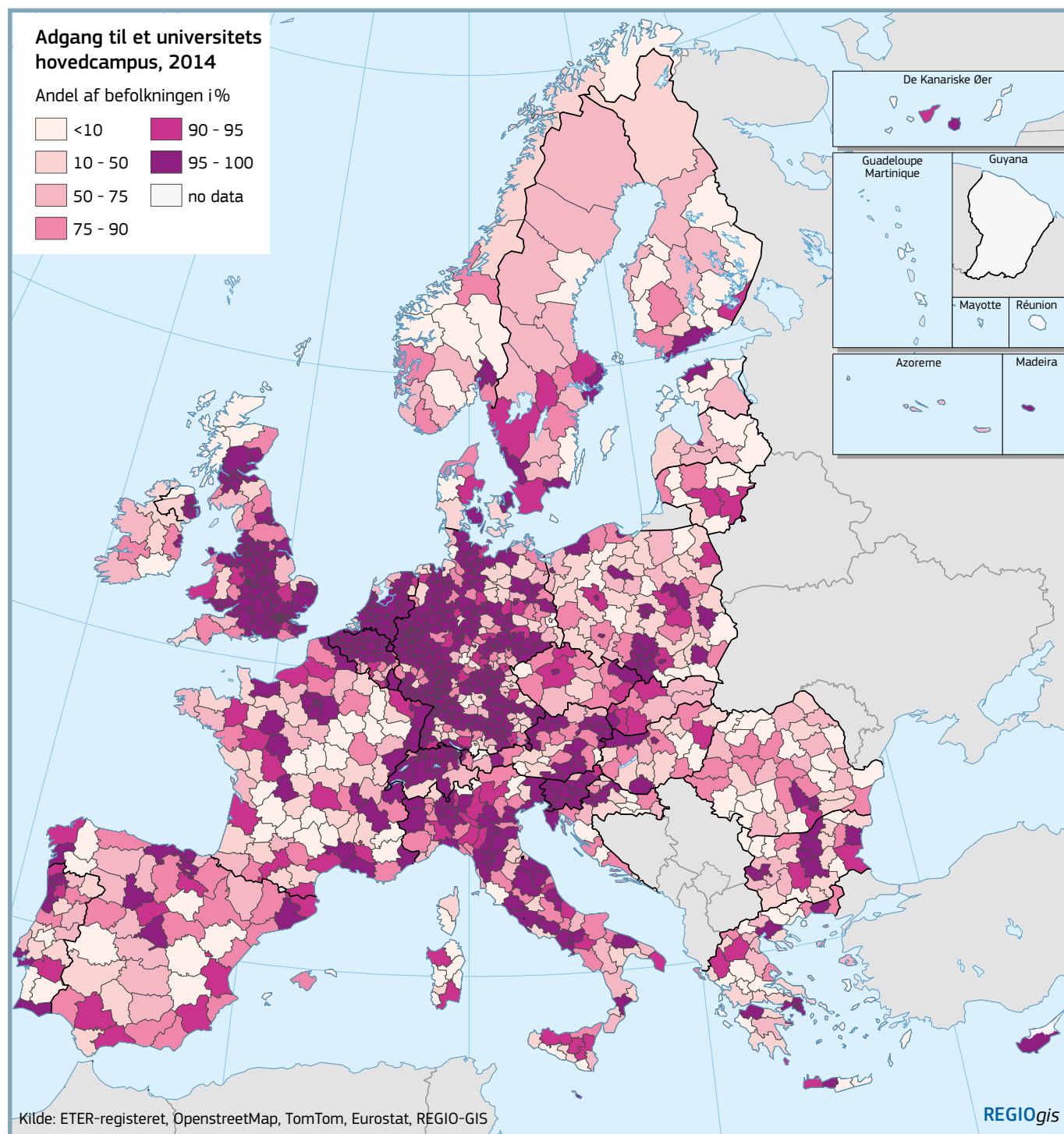
Hvis vi kigger på den næste finansieringsperiode for ESI-fondene fra 2021-2027, hvordan ser du så samhørighedspolitikens prioriteter og leveringsmekanismer udvikle sig i Litauen?

Vi er nødt til at fortsætte med at investere i menneskelig kapital – uddannelse og kompetencer, innovation og FoU, sundhed, samarbejde mellem virksomheder og forskningssektorer og andre områder – hvis vi skal opnå inklusiv vækst for vores land og hale ind på EU-gennemsnittet. En samhørighedspolitik med en tilstrækkelig budgetramme og samfinansieringsforpligtelser, der afspejler den økonomiske virkelighed i et land, er afgørende for at opnå disse mål. Det er nødvendigt at styrke samhørighedspolitikens resultatorientering, fleksibilitet, proportionalitet og forenkling yderligere. ■

Adgang til universiteter varierer på tværs af regioner og områder

Adgang til videregående uddannelse kan være et vigtigt aktiv for en regions udvikling og tiltrækningskraft. Generelt er universiteterne jævnt fordelt over hele Europa. Ud fra kriteriet om maksimalt 45 minutters bilkørsel bor 82% af befolkningen i EU+EFTA (Den Europæiske Frihandels-sammen-slutning) nær et eller flere universiteters hovedområder.

Ikke desto mindre har over 22% af NUTS-3-regionerne, som repræsenterer 14% af befolkningen, forholdsvis lav universitetsadgang (under halvdelen af deres befolkning).

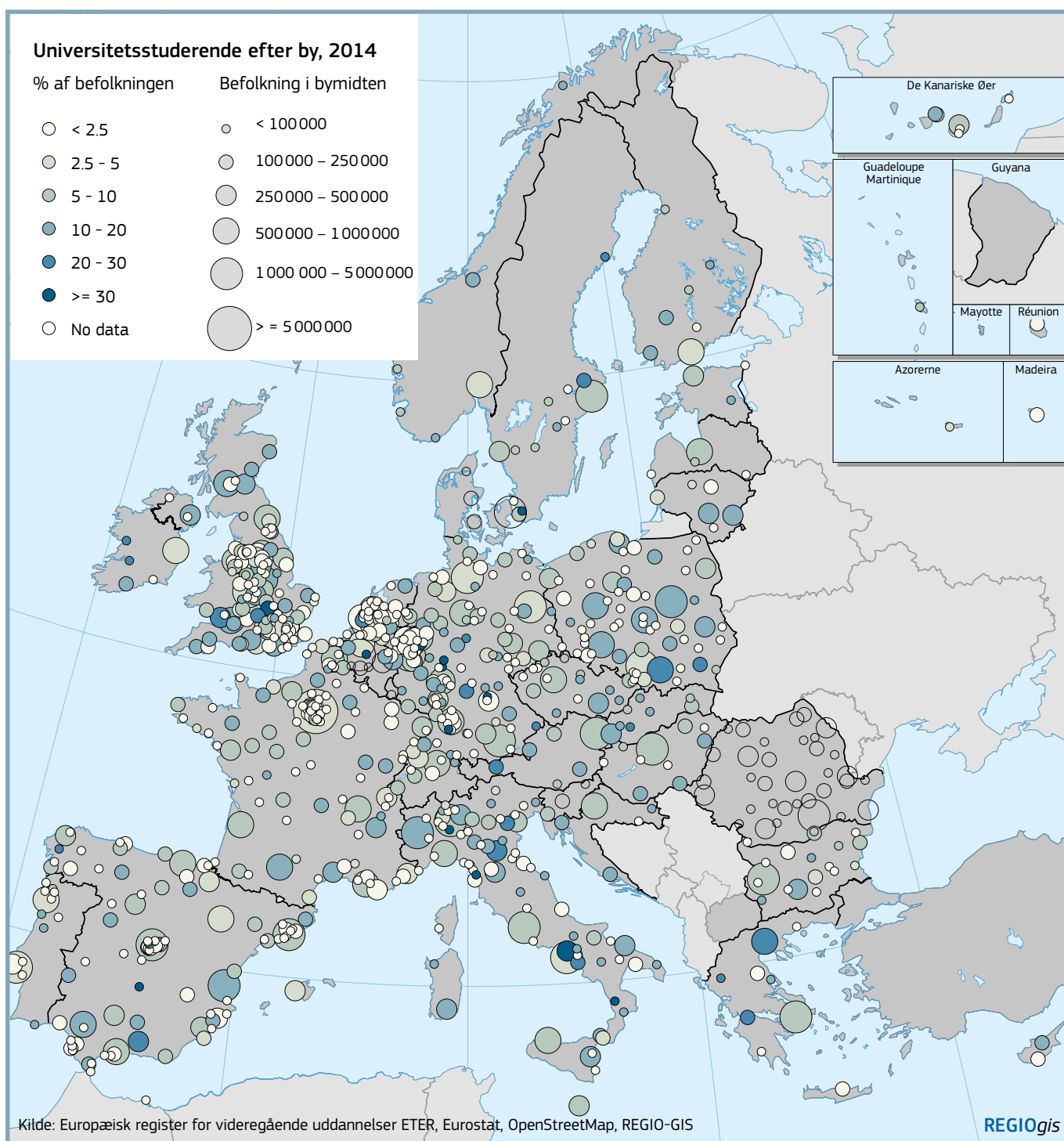
Universitetsstuderende efter by, 2014

Universiteterne kan også spille en vigtig rolle i de sociale og økonomiske funktioner, der tilbydes i byerne. I gennemsnit udgør studerende ved universiteter i byerne over 6% af byens indbyggere. Højere andele findes især i mellemstore byer (mellem 250 000 og 1 million indbyggere). I 38 byer overstiger antallet af universitetsstuderende divideret med byens indbyggertal 20%. Mange af disse byer – for eksempel Bologna i Italien, Oxford i Det Forenede Kongerige, Krakow i Polen og Leuven i Belgien – har været hjemsted for universiteter i flere århundreder.

Denne analyse kombinerer data fra europæisk register for videregående uddannelser (ETER) med den geografiske fordeling af befolkningen i gitterceller på 1 km², og med anslåede transporttider under brug af hele vejnettet.

FÅ MERE AT VIDE

ETER: <https://www.eter-project.com>

PLETSKUD FRA RHEINLAND-PFALZ

Takket være EFRU hjælper Rheinland-Pfalz i rammen for 2014-2020 projekter i marken med forskning og udvikling, støtte til SMV'er samt foranstaltninger til at forbedre klimabeskyttelsen og grænseoverskridende projekter. EFRU er en vigtig del af Rheinland-Pfalz' fremme af regionens økonomi, herunder innovation, og giver virksomheder, kommuner, forskningsfaciliteter og borgere mulighed for at få gavn af EU's samhørighedspolitik.

04

01

05

02

06

03

07

01 Virksomheden Dr. Boy har udviklet et modulopbygget indekseringsværktøj, som giver mulighed for at producere både sprøjtestøbte emner og forskellige hule emner overalt.

02 I Eifel-kvarteret Bitburg-Prüm er der blevet afmærket 14 vandreruter, som dækker over 220 kilometer med klippefyldte landskaber, tætte skove og blomstrende enge.

09

03 Effektive løsninger til Industri 4.0-kompatibel svejsning er blevet udviklet af virksomheden EWM og har hjulpet den med at skabe job og øge salget.

04 Fischer har produceret et system, som kan reducere forbruget af energi og ferskvand og anvende spredt varme til opvarmingskredsløb, hvilket sparer over 80 ton CO₂ om året.

05 Gründungsbüros har udviklet og etableret fælles finansieringskontorer for universiteter i Kaiserslautern, Koblenz, Landau, Mainz og Trier.

10

06 Nyt strålebehandlingsudstyr udviklet af iRT Systems GmbH kan kontrollere fordelingen af den ordinerede dosis for en patient i realtid under bestrålingen.

07 Schreinerei Gerlach har udviklet CNC-bearbejdningscenteret (computerstyret numerisk kontrol) for at styrke konkurrenceevnen og skabe faste arbejdspladser.

08 SD Blechtechnologie har investeret i sit produktionssted og forbedret energieffektiviteten, så de sparer mindst 40 ton CO₂ pr. år.

09 Projektet Wanderwunder Moselsteig Weinbergspfad har bygget en 365 kilometer lang rute langs Mosel fra Perl til Koblenz, som forbinder kulturelle og landlige områder med hinanden.

11

10 I Robotix skaber grænseoverskridende samarbejde synergier inden for undervisning og forskning i robotteknik ved at oprette en permanent forskningsklynge for industrirobotter.

11 SESAM-partnere fra Lothringen, Saarland, Luxembourg, Rheinland-Pfalz og Belgien skaber muligheder for at erhverve centrale kvalifikationer på et grænseoverskridende arbejdsmarked.

12 Projektet SeRaMCO gennemfører en analyse af kemien i genanvendte aggregater i produktionen af robust, holdbar og stabil beton.

12

FÅ MERE AT VIDE

EFRU Rheinland-Pfalz: www.efre.rlp.de

Interreg: <https://mwvlw.rlp.de/de/themen/wirtschafts-und-innovationspolitik/interreg/>

DATA POINT

Udregning af gennemførelsen af budgettildelinger fra EFRU og Samhørighedsfonden i 2007-2013

Ved udgangen af sommeren 2018 offentliggjorde Kommissionen den opdaterede økonomiske oversigt over gennemførelsen af budgettildelinger fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) og Samhørighedsfonden for 2007-2013.

På trods af de udfordringer, som Den Europæiske Union stod over for i programmeringsperioden 2007-2013, er den finansielle gennemførelse for EFRU og Samhørighedsfonden på 97,7% ved udgangen af sommeren 2018, og afslutningsprocessen har marchhastighed.

270,9 mia. EUR blev stillet til rådighed for medlemsstaterne i begyndelsen af den flerårige finansielle ramme (FFR) for 2007-2013 gennem EFRU og Samhørighedsfonden til samfinansiering af projekter med stor merværdi for så vidt angår reduktion af ubalancerne mellem EU-regionerne. Denne betydningsfulde finansieringsramme blev kanaliseret gennem to overordnede mål: konvergens samt regional konkurrenceevne og beskæftigelse. Der blev fastlagt et tredje mål for at styrke det grænseoverskridende samarbejde mellem medlemsstaterne.

Hvor meget blev der betalt, og hvor meget gik tabt?

I de første tre år af budgetperioden blev der udbetalt 23,9 mia. EUR i forudbetalinger for at sikre, at programmerne kunne starte uden forsinkelser som følge af manglende likviditet. Desuden løb Kommissionens refusioner af tilgodehavender anmeldt mellem den 1. januar 2007 og den 31. marts 2017 (2018 for den nye medlemsstat Kroatien) op i 231 mia. EUR, med forbehold af en grænse på 95% (dog ikke for Grækenland), som begrænsede de sidste 5% af budgettildelingen, der først kunne behandles ved afslutningen.

Denne buffer beskytter EU's skatteyderes interesser ved at sikre, at eventuelle uretmæssige udbetalinger til medlemsstaterne inddrives. Af disse begrænsede 5% (eller mere, hvis

medlemsstaterne ikke anmeldte tilgodehavender op til tærsklen) blev 6,1 mia. EUR udbetalt til 19 medlemsstater plus grænseoverskridende samarbejde ved udgangen af sommeren 2018, og 2,6 mia. EUR blev afskrevet (som tab) for 14 medlemsstater plus grænseoverskridende samarbejde for programmer, som allerede var lukket eller forhåndslukket.

Dette tab skyldes medlemsstaternes manglende anmeldelse af tilgodehavender for de sidste 5% i deres endelige opgørelse eller uregelmæssigheder, som Kommissionens revisorer opdagede. I de tilfælde, hvor bufferen på 5% ikke dækkede de uretmæssigt udbetalte beløb, blev der inddraget yderligere 12,3 mio. EUR ved udgangen af sommeren fra to medlemsstater plus centralbank.

Gennemførelse af budgettildelinger fra EFRU og Samhørighedsfonden efter transaktionstype

Millioner EUR	Samhørighedsfonden	EFRU	I alt
Oprindelig budgettildeling	70.075,0	200.822,2	270.897,2
Forhåndsfinansiering	7.478,9	16.413,4	23.892,3
Mellemliggende betalinger	58.730,0	172.221,9	230.951,9
Afsluttende betalinger	2.204,6	3.926,4	6.131,0
Afskrivninger (n+2/n+3)	209,7	809,0	1.018,6
Afskrivninger ved afslutning	790,1	1.786,7	2.576,9
Inddrivelse ved afslutning (31/08/2018)	-	12,3	12,3
Budgettildeling stadig åben (31/08/2018)	661,6	5.664,8	6.326,4

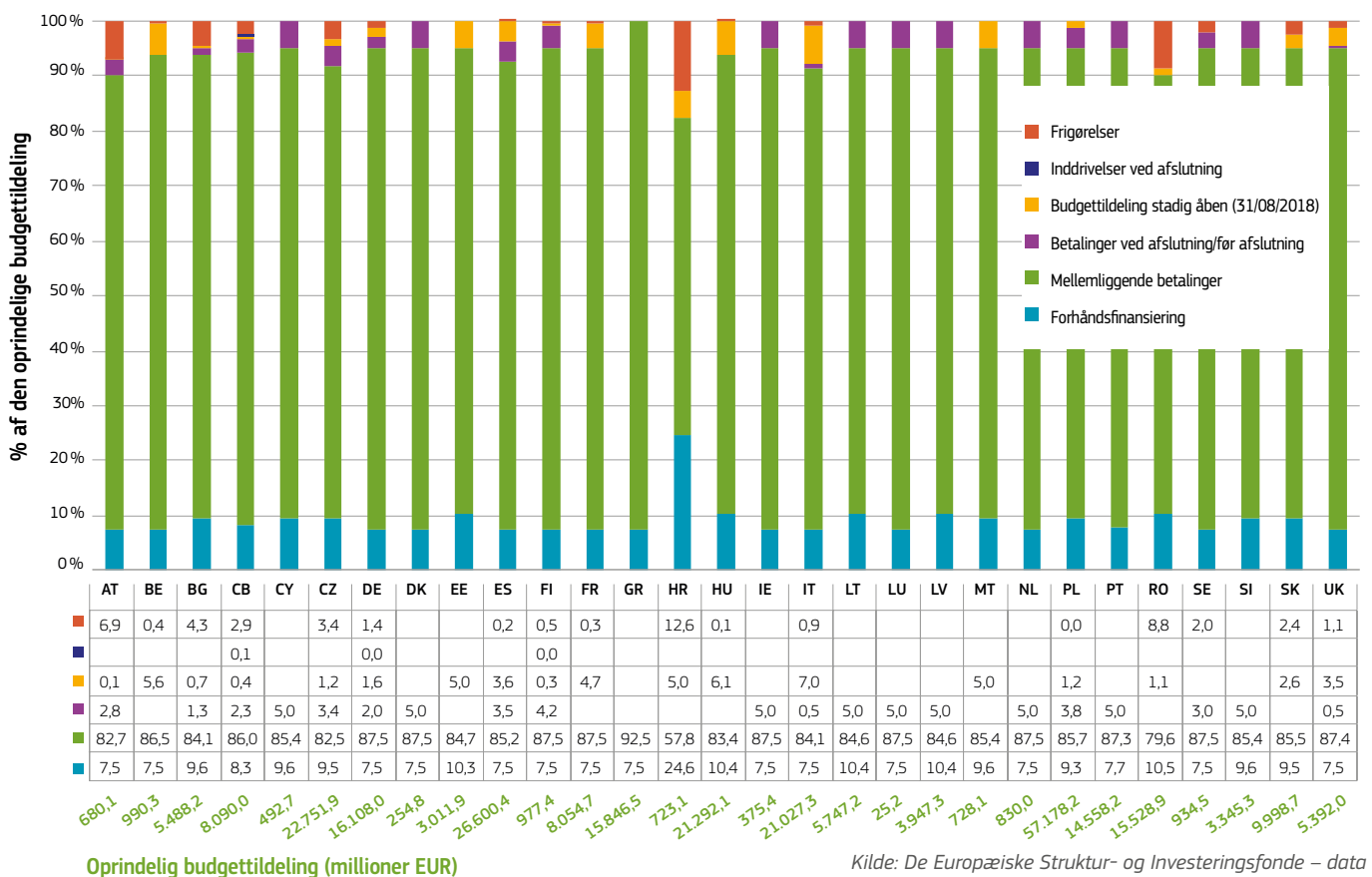
I lyset af det forventede omfang af investeringer og vægt på at levere effektive resultater sikrede Kommissionen finansiell disciplin og motiverede til hurtigere budgetmæssig gennemførelse via frigørelsesreglen »n+2/n+3«. I henhold til denne regel var tidsfristen for at anvende den årlige forpligtelse »n« den 31. december i det andet år, med undtagelse af en medlemsstat hvis BNP fra 2001 til 2003 var under 85% af gennemsnittet for EU-25, for hvilken tidsfristen var den 31. december i det tredje år.

For at modvirke konsekvenserne af den finansielle krise fritog Kommissionen forpligtelsen for 2007 fra ovenstående regel ved at opdele den i seks og tilføje en sjettedel af budgetforpligtelsen for 2007 til hver af budgetforpligtelserne for 2008

til 2013. Der blev udvist yderligere fleksibilitet ved at udbetale et tillæg på 10% for anmeldelser af tilgodehavender til de medlemsstater, der var mest berørt af den finansielle krise, tillade faseinddeling af projekter mellem flerårige regnskabsperioder og tilpasning af programmerne til de nye udfordringer, uden at det berørte politikmålene. Ikke desto mindre tabte 12 medlemsstater plus + centralbank 1 mia. EUR under frigørelsesreglen »n+2/n+3«.

Nedenfor vises et helhedsbillede efter medlemsstat og transaktionstype, og de fulde beløb er tilgængelige på den åbne dataplatform for ESI-fondene: <http://europa.eu/IPv48jv>. ■

Gennemførelse af budgettildelinger fra EFRU og samhørighedsfonden efter transaktionstype og medlemsstat

Er der et emne, du synes, at vi skal tage op i en fremtidig DATA POINT-temaartikel i Panorama?

Er der et finansielt datasæt, du ønsker, at vi skal lægge ind på Åben dataplatform for ESI-fondene?

Så kan du sende en e-mail til: REGIO-A3-BUDGET-TEAM@ec.europa.eu

Interregionalt samarbejde virker!

I begyndelsen af 2018 besluttede Interreg Europe sig for at se nærmere på de politikændringer og virkninger, som projekter med interregionalt samarbejde medfører. En rapport offentliggjorde for nylig omfattende dokumentation for fordelene.

Det er gavnligt at arbejde sammen med partnere – især når de udveksler mulige løsninger og god praksis. Løsninger, der er afprøvet i én del af Europa, kan sætte skub i forandringer i andre regioner, der er med i projekter med interregionalt samarbejde.

Interreg Europe er et tværeurøpæisk program for interregionalt samarbejde, som er samfinansieret af Den Europæiske Fond for Regionaludvikling. I Interreg Europe-projekter arbejder offentlige og private nonprofitorganisationer fra hele Europa sammen om regionaludviklingspolitikker.

De har et »blødt« samarbejde. De udveksler erfaringer og god praksis med projektpartnere og politikrelevante interessenter, så de sammen kan finde løsninger på regionale udfordringer.

Det tager tid, før resultaterne viser sig, så dokumentationen blev hentet i programmets forgænger, INTERREG IVC, som samfinansierede projekter med interregionalt samarbejde fra 2008-2014.

En undersøgelse blandt partnere og interviews med en udvalgt gruppe påviste, at blødt samarbejde kunne give ægte forandringer. Tyve historier i rapporten viser, hvordan inspiration delt mellem projekter kan medføre forandringer og forbedringer.

Eksempler på gavnligt samarbejde

PROSESC-projektet hjalp et vækstcenter i Norfolk, Det Forenede Kongerige, med at udarbejde deres vision for innovation ved at overføre god praksis i innovationsstøtte i forsyningskæden fra Tyskland, så centeret blev det lokale innovationsknudepunkt.

I **FIN-EN** udviklede den finansielle institution i regionen Lombardiet i Italien et nyt sæt finansielle instrumenter og et it-system til tilhørende anvendelse, indberetning og overvågning, takket være god praksis overført fra Det Forenede Kongerige.

» Uden Hybrid Parks havde vi ikke haft disse haver med i planerne. Det var ikke normalt at designe grønne områder i Malta. Hybrid Parks var det skub, der skulle til for at give os ekspertisen. «

Malcolm Borg, Heritage Enterprise, Hybrid Parks

VIRKNINGER AF INTERREGIONALT SAMARBEJDE

I **MOG**-projektet udviklede Ungarns innovationsagentur for de centrale Donau-regioner en mobilitetsplan, som kunne forbinde personer, varer og tjenesteydelser fra landdistrikter med de omkringliggende byer. Denne gode praksis, der blev overført fra Tyskland, var med til at reducere affolkningen i regionens landdistrikter og miljøforureningen.

I **VITOUR LANDSCAPE** hjalp god praksis fra Italien og Østrig Sammenslutningen for verdensarv i den øvre og mellemliggende Rhindal i Tyskland med at udvikle aktiviteter og initiativer i forbindelse med bedre beskyttelse og bevaring af landskabsarven. ■

»» Den gode praksis var initiativtager til mærket – en katalysator, der viste, at det var muligt. Folk fra Østrig forklarede os ansigt til ansigt, hvordan det kan fungere. Uden denne udveksling var vi aldrig nået så langt. ««

Nico Melchior, Sammenslutningen for verdensarv i den øvre og mellemliggende Rhindal, VITOUR LANDSCAPE

FÅ MERE AT VIDE

<https://www.interregeurope.eu/projectresults>

UDVEKSLING AF GOD PRAKSIS ... OG SUCCES

- > I Rumænien bruger klynger et nyt indberetningsskema til at forbedre forvaltningen, som bygger på god praksis fra partnere fra Frankrig, Østrig og Ungarn (CLUSTERIX)
- > Linz i Østrig har et nyt samarbejdsområde til kulturelle og kreative erhverv inspireret af god praksis fra Finland (CREA.RE)
- > Oakenshaw i Det Forenede Kongerige støttede konstruktion af en vindmølle for at give lokalsamfundet indtægter til andre energieffektive projekter, takket være erfaringer fra deres danske partner (RENERGY)
- > Linköping i Sverige udviklede en tilgang med byhaver og udendørs læring for at styrke den sociale samhørighed i lokalsamfundet, hjulpet af en italiensk partner (Hybrid Parks).

PROJEKTER

ECOWAVE VINDER ENERGY GLOBE AWARD FOR GIBRALTAR 2018

**SAMLET INVESTERING
224 497 EUR**

**EU-BIDRAG
67 349 EUR**

Projektet med et bølgeenergi kraftværk har kapitaliseret på sin beliggenhed ved havet på Gibraltarklippen, et britisk oversøisk territorium, for at generere elektricitet og forsyne det til det lokale net. Udover at bidrage til kommercialiseringen af bølgeenergi over hele verden har projektet også skabt arbejdspladser til adskillige lokale industrier.

Energy Globe Award gives til projekter, som enten bevarer og beskytter vores miljø og ressourcer, eller som har fokus på vedvarende energi og bæredygtig bedste praksis. Med finansiering fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling har pilotprojektet ECOWAVE bevist, at bølgeenergi er en effektiv og økonomisk løsning til steder, der er for små til solcellepaneler og vindkraftværker.

ECOWAVE-anlægget blev installeret på en tidligere mole fra anden verdenskrig på Gibraltarklippen. Robuste »arme« fastgør flydere med en særlig udformning til molen: når flyderne stiger og falder med bølgenes bevægelser, overføres der bionedbrydelig væske til et kraftværk på land, hvor det konverteres til væsketryk. Dette drejer en generator, som producerer miljørigtig energi og overfører den til Gibraltars net.

Erhvervsmæssige forbindelser

På et andet område, som projektet var først med, lykkedes det at oprette forbindelse mellem bølgeenergi pilotanlægget og Gibraltars net, uden at skabe udsving i forsyningen og uden skader. Efter at have overvundet forskellige hindringer i forbindelse med kommercialisering i bølgeenergi industrien udnyttede ECOWAVE sin nyskabende teknologi fuldt ud og udviklede et kraftværk til vedvarende energi til en væsentlig lavere pris end tidligere forsøg på bølgeenergiområdet.

Pilotprojektet reducerede også virkningerne af ekstreme vejrforhold på havet ved at bygge størstedelen af anlægget på land, hvor det er nemmere at tilgå og vedligeholde. Systemet kan desuden reagere på realtidsdata fra flyderne – og når bølgerne er for høje til, at systemet kan håndtere det, løfter det automatisk flyderne op over vandoverfladen, hvorefter det genoptager driften, når stormen er passeret.

Grøn energi

Der blev også investeret en hel del energi i at sikre, at ECOWAVE respekterede regionens miljø- og turismekrav. Kraftværket er installeret på en bølgebryder, der ikke er i brug, og udgør således ikke en risiko for skibe, er ikke så synlig fra kysten og de bedste strande og medfører ingen støjgener.

Systemet forstyrrer ikke det lokale liv i havet, da det flyder på overfladen og kun har forbindelse til molen (som er en menneskeskabt konstruktion) og ikke havbunden. Desuden er den bionedbrydelige hydraulikvæske, som anlægget bruger, forureningsfri.

Gibraltars turisme og handel har også draget fordel af restaureringen af molen, som tidligere var lukket, men nu er åben for besøgende.

Virksomheden Eco Wave Power har allerede anmeldt 13 nye patenter og sprængt verdensrekorden for antal timer med forbindelse til nettet, og den planlægger nu et 5-megawatt bølgekraftværk på land, som kan forsyne det britiske oversøiske territorium med 15 % af dets energi. ■

FÅ MERE AT VIDE

<http://www.ecowavepower.com/>

PROJEKTER

HAMBORGS »BAKKE AF VEDVARENDE ENERGI« UDVIDER HORIZONTER

**SAMLET INVESTERING
9 140 000 EUR**

**EU-BIDRAG
4 435 703 EUR**

En tidligere losseplads er blevet omdannet til et nyt vartegn for Hamburg. Energibakken i Georgswerder giver indbyggere og besøgende i den tyske by vedvarende energi, et informationscenter og et grønt område.

Den internationale byggeudstilling i Hamburg har udtænkt og gennemført utallige projekter med bæredygtig, miljøvenlig og socialt afbalanceret udvikling af bykerner. Det omfatter blandt andet en konkurrence om at forandre en tidligere losseplads i bydelen Georgswerder på Europas største flodø i Elben. Projektet blev afsluttet i 2013 med vinderdesignet.

Fra giftigt depot til symbol på vedvarende energi

I årtier blev husholdningsaffald og giftigt industriaffald deponeret på lossepladsen i Georgswerder. I slutningen af 1970'erne var lossepladsen ikke længere i brug, men man fandt ud af, at der sivede dioxiner ud i grundvandet. Det 40 meter høje depot og jorden under det skulle inddæmme i omfattende grad med en plastikmembran. Der blev iværksat en flerårig teknisk indsats for at sikre området og beskytte grundvandet.

Området blev derefter dækket med jord og er nu en grøn bakke med enge og krat. De første vindmøller blev bygget på bakken i 1990'erne for at udnytte de fremragende vindforhold. Højtydende vindmøller og solenergi-paneler forsyner i dag tusindvis af husholdninger med elektricitet.

Offentligheden har haft adgang til energibakken siden 2013. For dem, der vil vide mere, er der et informationscenter med interaktive multimedieskærme, hvor de kan lære om områdets historie, og hvordan det blev forvandlet.

Besøgende kan også lære om moderne affaldshåndtering, genanvendelsesmetoder og meget mere – især da bygningen giver mulighed for at komme helt tæt på det tekniske udstyr og anlæggene til rensning af grundvandet og vedvarende energi. Centeret er energieffektivt.

Energibakken giver Georgswerder-kvarteret et ekstra grønt område. Man kan klatre op på bakken og gå rundt på en buet bro på toppen og nyde den friske luft og den imponerende udsigt over havnen og centrum. Broen udgør et moderne rum til forskellige aktiviteter.

»Horisontstien« er designet, så den vises som en hvid ring, der omkranser bakken, der kan ses på lang afstand – et vartegn for Hamburg. Om natten er den oplyst med lysdioder. Løkken er bygget af genbrugsmaterialer, og dens endeløse form symboliserer vigtigheden af genbrug og den cirkulære økonomi. ■

FÅ MERE AT VIDE

<https://www.facebook.com/energieberggeorgswerder/>

PROJEKTER

BANEBRYDENDE LASER- OG KERNEFYSIKANLÆG ÅBNER I RUMÆNIEN

**SAMLET INVESTERING
310 946 691 EUR**

**EU-BIDRAG
255 933 558 EUR**

Et topmoderne anlæg til forskning i fotonuklear fysik og dettes anvendelsesområder med laserteknologier skal efter planen tages i drift i den rumænske by Măgurele i 2019.

Det blev oprettet under projektet Extreme Light Infrastructure-Nuclear Physics (ELI-NP) og er en del af et mere omfattende europæisk projekt, som også omfatter anlæg i Ungarn (ELI Attosecond Light Pulse Source) og Den Tjekkiske Republik (ELI-Beamlines).

Udstyret til anlæggets højeffekt-lasersystems to arme er blevet installeret, og afprøvningen af de tre laserstråler – som har potentielle effektniveauer på 100 terawatt, 1 petawatt og 10 petawatt – er begyndt. Et laserstråletransportsystem er også under opførelse.

Erhvervsmæssige forbindelser

Nogle af laboratorierne på anlægget, for eksempel vedrørende optik og produktion af eksperimentelle mål, er allerede i drift. Mållaboratoriet har et udvalg af udstyr til produktion af strukturer på mikro- og nanoplan – herunder et system til fremstilling af nanostrukturer på faste mål til bedre absorption af laserimpulser – og det bliver løbende opgraderet.

Forskere fra dette laboratorium er gået i gang med at klargøre mål til de indledende eksperimenter med højeffekt-laserne. Laboratoriet er også involveret i uddannelsesprogrammer på master- og ph.d.-niveau inden for mikro- og nanoteknologier.

Installation af anlæggets gammastrålesystem og opførelse af instrumenter til gammastråleeksperimenter er ligeledes i gang, og nogle af instrumenterne er klar til brug. En vigtig prioritet på dette område er at opstille eksperimenter for lav- og højenergigammastrålerne. Forskere fra ELI-NP arbejder sammen med en international videnskabelig komité om dette og har gennemført et vellykket forberedende forsøg på Duke University i USA. Disse studier fortsætter på ELI-NP.

Forsøg med nuklear resonans-fluorescens (NRF) – en proces hvor en kerne absorberer og udsender gammastråler – er en specifik forskningsniche for anlægget. Udstyret vil være i stand til effektivt at påvise gammastråler ved tilstedeværelse af høj stråling, og NRF-teknikken vil blive anvendt sammen med 3D-præcisionsradiografi og -tomografi, som gør det muligt at se genstandes indvendige form eller tværsnit. Denne teknik er efterspurgt til ikke-destruktiv analyse af en lang række materialer.

Der arbejdes også på at udvikle et siliciumstrimmelarray, som kan måle reaktioner af betydning for astronomiske hændelser, som for eksempel big bang eller supernovaeksplosioner.

Over 150 forskere fra 26 lande arbejder nu på ELI-NP, og der rekrutteres stadig fra hele verden. Planen er at nå op på 300 ansatte inden 2020. En ordning med åben adgang vil gøre det nye anlæg tilgængeligt for andre uden for ELI-projekterne samt for eksterne forskere. ■

FÅ MERE AT VIDE

<http://www.eli-np.ro/>

KALENDER

18.-19. OKTOBER

Sofia (BG)

7. årlige forum for EU-strategien for Donauområdet

19. OKTOBER

Bruxelles (BE)

Samhørighedspolitikken efter 2020 og omstilling til bæredygtighed

20.-21. NOVEMBER

Innsbruck (AT)

2. årlige forum for EU-strategien for Alperregionen

JURIDISK MEDDELELSE

Hverken Europa-Kommissionen eller en person, der handler på Europa-Kommissionens vegne, kan holdes ansvarlig for eventuel anvendelse af de følgende oplysninger.

Luxembourg: Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2018

PDF: ISSN 1725-812X

Gengivelse er tilladt med kildeangivelse.

Reglerne for gengivelse af Europa-Kommissionens dokumenter fremgår af afgørelse 2011/833/EU (EUT L 330 af 14.12.2011, s. 39).

Tilladelse til brug eller gengivelse af billeder eller andre materialer, der ikke hører under EU's ophavsret, skal indhentes direkte hos ophavsretsindehavere.

Dette blad er trykt på engelsk, fransk, tysk, bulgarsk, græsk, spansk, italiensk, polsk og rumænsk på genbrugspapir. Det er tilgængeligt på internettet på 22 sprog på: http://ec.europa.eu/regional_policy/da/information/publications/panorama-magazine/

Indholdet i denne udgave blev færdiggjort i september 2018.

© Den Europæiske Union, 2018

Printed in Belgium

FOTOGRAFIER (SIDER):

Omslag: Luftfoto af Vilnius, Litauen © Thinkstock/prosign

Side 3: © Den Europæiske Union

Side 4: © iStock /vencavolrab

Side 6: © iStock/ronstik

Side 7: Martin Eichtinger © Philipp Monihart

Side 8: © Bukarest kommune, Rumænien

Side 9: © EuropaBüro der Bayerischen Kommunen

Side 10, 11: © Verdensbanken

Side 12 til 15: © Den Europæiske Union

Side 16: Hospital i Kalisz, Polen © Andrzej Kurzynski, vinder af online-quizen © Den Europæiske Union

Side 17: Port de Vilanova i la Geltrú, Spanien © Sophie Pedrosa;

Højovne i Belval, Luxembourg © Alex Kaousche; Stjerners baner bag siloer til dehydreret slam, Portugal © Eduardo Ventura

Side 18: © iStock /GilesMetcalfe

Side 19: © Maria Ward Brennan

Side 21: © Stefania Manca; © Håkon Jentoft; © Valentina Schippers-Opejko

Side 22: © Eurocities

Side 24: © Thinkstock /shirophoto

Side 25: © Den Europæiske Union

Side 26: Medellín © Thinkstock/jtinjaca; Udaipur © Thinkstock/Babul Bhatt; Zhengzhou © Thinkstock /tenglong guo; Montreal © Thinkstock/ rabbit75_ist

Side 27: © Mannheim by

Side 28: © iStock/Krivinis

Side 31: © Smart Park Visaginas; © Jura

Side 32: © Life Sciences Center

Side 33: © Klaipėda kommune

Side 34: © Finansministeriet, Litauen

Side 38: 1 © Dr.Boy; 2 © Eifel-kvarteret i Bitburg-Prum;

3 © EWM; 4 © Fischer; 5 © Grundungsburos;

6 © IRT Systems GmbH; 7 © Schreinerei Gerlach;

8 © SD Blechtechnologie; 9 © Moselsteig Weinbergspfad;

10 © Robotix; 11 © SESAM; 12 © SeRamCo

Side 44: © Eco Wave Power Ltd

Side 45: Energieberg © Stadtreinigung Hamburg

Side 46: © ELI-NP

HOLD DIG OPDATERET

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

[@EUinmyRegion](https://twitter.com/EUinmyRegion)

[EUinmyRegion](https://www.facebook.com/EUinmyRegion)

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

[EUinmyRegion](https://www.youtube.com/EUinmyRegion)

[euinmyregion](https://www.instagram.com/euinmyregion)

[ec.europa.eu/commission/2014-2019/
cretu_en](http://ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en)
[@CorinaCretuEU](https://twitter.com/CorinaCretuEU)

Publikationskontoret

Europa-Kommissionen
 Generaldirektoratet for Regionalpolitik og Bypolitik
 Kommunikation – Agnès Monfret
 Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
 E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu